

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Lubomír Slámka

Správní delikty na úseku dopravy

Diplomová práce

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Správní delikty na úseku dopravy“ vypracoval samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 30. 6. 2014

Podpis:.....

Obsah

Zoznam použitých skratiek.....	5
Úvod.....	6
1. Hmotnoprávna úprava správnych deliktov v doprave.....	8
1.1 Správny delikt.....	8
1.1.1 Dopravný priestupok.....	11
1.2 Skutkové podstaty dopravných priestupkov.....	12
1.2.1 Priestupky súvisiace s technickým stavom vozidiel a ďalšími podmienkami.....	13
1.2.2 Priestupky súvisiace s alkoholom a iným návykovými látkami.....	14
1.2.3 Priestupky súvisiace so spôsobilosťou k riadeniu vozidla.....	15
1.2.4 Priestupky súvisiace so závažným porušením pravidiel cestnej premávky.....	16
1.2.5 Priestupky súvisiace s dopravnou nehodou.....	17
1.2.6 Súhrnná skutková podstata.....	18
1.3 Problematika zneužívania ustanovenia o osobe blízkej.....	19
1.3.1 Správny delikt prevádzkovateľa vozidla podľa § 125f SilnZ.....	22
1.3.2 Postup pri prejednávaní správneho deliktu prevádzkovateľa vozidla.....	23
1.3.3 Problematické aspekty úpravy správneho deliktu prevádzkovateľa vozidla.....	25
1.4 Sankcie a ochranné opatrenia.....	27
2. Procesnoprávna úprava správnych deliktov v doprave.....	31
2.1 Konanie o správnych deliktoch a priestupkoch.....	31
2.2 Príslušnosť k prejednávaniu dopravných priestupkov.....	32
2.3 Činnosť pred zahájením konania.....	33
2.3.1 Súčinnosť.....	33
2.3.2 Podávanie vysvetlenia.....	34
2.3.3 Odloženie veci.....	34
2.3.4 Postúpenie veci.....	35
2.4. Konanie v prvom stupni.....	36

2.4.1 Účastníci konania	36
2.4.2 Zahájenie konania a ústne pojednávanie	37
2.4.3 Dokazovanie	38
2.4.4 Zastavenie konania a rozhodnutie o dopravnom priestupku	39
2.5. Skrátené typy konania.....	41
2.5.1 Blokované konanie	41
2.5.2 Príkazné konanie	45
Záver.....	48
Prílohy	50
Zoznam použitých zdrojov	52
Abstrakt	57
Kľúčové slová.....	58

Zoznam použitých skratiek

ESLP – Európsky súd pre ľudské práva

EULP - Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd

NSS – Najvyšší správny súd

NS – Najvyšší súd

KS – Krajský súd

US – Ústavný súd

LZPS - Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

PolČR - Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

ObcPol - Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

ZoPO - Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidel), ve znění pozdějších předpisů

SilnZ - Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

PřestZ - Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

SprŘ - Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

TrestZ - Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

PodmProv - Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

PozKom - Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

ObcZ – Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) , ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Predmetom tejto diplomovej práce sú správne delikty na úseku dopravy. Táto téma nie je zaujímavá len vzhľadom na skutočnosť, že správne delikty na úseku doprave sú najčastejšie páchanými správnymi deliktami, ale aj preto, že prijatými opatreniami v rámci zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, zákonodarca stále viac zasahuje do každodenného života a spoločenských vzťahov. Predmetom práce však vzhľadom na obmedzený rozsah práce a šírku témy sú len správne delikty, ktorých sa účastníci cestnej premávky dopúšťajú najčastejšie a to sú priestupky vymedzené v zákone č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemných komunikáciách a o zmenách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

Práca má za cieľ poskytnúť ucelený a komplexný výklad problematiky priestupkov v oblasti cestnej dopravy ako z pohľadu hmotného práva, tak aj procesného práva a zároveň aj hlbšie analyzovať problematické aspekty, ktoré v praxi prinášajú najväčšie problémy alebo sú medzi laickou verejnosťou najdiskutovanejšie. Z tohto dôvodu sú v rámci možnosti rozsahu práce priblížené základné pojmy a inštitúty správneho trestania, ktoré sú doplnené praktickými príkladmi a rozsudkami NSS z oblasti dopravy, ďalej tiež špecifické inštitúty ako sú blokové a príkazné konanie, či z oblasti hmotného práva problematika zneužívania „osoby blízkej“, ktoré sú podrobené ešte detailnejšej analýze.

Nakoľko publikácií k danej téme je málo, a tie ktoré sa zaoberajú výlučne dopravnými priestupkami sú zastarané, použitá je okrem monografií, najmä judikatúra NSS, platné právne predpisy, odborné články a ďalšie dokumenty informatívneho charakteru, prevažne Ministerstva dopravy, ako aj dôvodové správy k novelám zákonov, ktoré poskytujú nutný základ k pochopeniu zámeru zákonodarcu a k zhodnoteniu prijatých legislatívnych opatrení. Články dostupné na motoristických serveroch, na rozdiel od iných, už existujúcich prác pri tejto práci použité nie sú, nakoľko sú často písané tendenčne a táto práca má poskytnúť objektívny pohľad na danú problematiku.

Systematicky je práca rozdelená na dve základné kapitoly, pričom prvá je zameraná na hmotnoprávnu úpravu a druhá na procesnoprávnu úpravu. Hmotnoprávna časť pozostáva zo štyroch podkapitol, ktoré sú postupne venované vymedzeniu pojmu správneho deliktu, druhá podkapitola sa zaoberá jednotlivými skutkovými podstatami dopravných priestupkov, pri ktorých je zvolené členenie používané v odbornej literatúre na základe rôznych druhov protiprávnych jednaní vyznačujúcich sa spoločnými znakmi. Na druhú podkapitolu nadväzuje podkapitola o správnom delikte prevádzkovateľa vozidla, ktorému venujem značnú pozornosť

vzhľadom na nevšednosť konštrukcie jeho skutkovej podstaty a rovnako zložitosť samotného postupu pri jeho prejednávaní. Záverečná podkapitola hmotnoprávnej časti je venovaná sankciám a ochranným opatreniam.

Procesnoprávna časť je členená na podkapitoly, ktoré sa zaoberajú vzťahom a rozdielmi medzi konaním o správnych deliktoch a konaním o priestupkoch. Ďalšie podkapitoly sa už obmedzujú len na konanie o priestupkoch a jeho priebeh v štandardnej forme ako aj v jeho skrátenej formách. Štandardná forma priestupkového konania je aplikovaná konkrétne na oblasť dopravných priestupkov. Nakoľko skrátenej formy priestupkového konania sú najtypickejšími pre dopravné priestupky je im venovaná, taktiež veľká časť tejto práce.

Pri práci je použitá najmä metóda komparácie, najmä pri porovnávaní názorov rôznych autorov, či hľadání rozdielov a spojitostí procesnej úpravy správnych deliktov a priestupkov; metóda analýzy a syntézy je použitá pri spájaní jednotlivých judikátov do uceleného textu; metódu konkretizácie možno najvýraznejšie pozorovať pri aplikácii praktických príkladov z oblasti dopravy na všeobecné pojmy správneho deliktu a priestupku a metódu dedukcie pri aplikácii priestupkového konania na konanie o dopravnom priestupku.

Práca je určená ako odbornej, tak aj laickej verejnosti, ktorá by mala potrebu oboznámiť sa nielen o svojich hmotnoprávných právach a povinnostiach v rámci cestnej premávky, ale celkovo aj o procesnom postupe pri prejednávaní dopravných priestupkov a vedieť si tak prípadne zvoliť vhodnejšiu variantu konania, za účelom účinnej ochrany svojich práv.

Nakoľko je práca písaná v slovenskom jazyku, niektoré pojmy nechávam v českom jazyku pre lepšie pochopenie textu pre českého čitateľa.

1. Hmotnoprávna úprava správnych deliktov v doprave

1.1 Správny delikt

Pojem správny delikt nie je legálne definovaný, a preto jeho vymedzenie je ponechané na právnu náuku. Prof. Sládeček definuje pojem správny delikt ako protiprávne jednanie fyzickej alebo právnickej osoby, ktorého znaky sú uvedené v zákone, ktoré je postihnutelné sankciou (trestom) uloženou orgánom verejnej správy na základe zákona.¹ Definície ostatných autorov sú obsahovo zhodné, líšia sa len nepatrne a pojmové znaky ostávajú rovnaké. Tými sú jednanie, protiprávnosť, zodpovedná osoba, trestnosť, zavinenie a skutková podstata stanovená zákonom.

Do skupiny správnych deliktov spadá rôznorodé protiprávne jednanie. Táto rôznorodosť umožňuje klasifikovať správne delikty na základe viacerých hľadísk, napr. podľa subjektu, jeho postavenia, procesnej úpravy či zavinenia². Najjednoduchšie a v teórii všeobecne uznávané rozdelenie správnych deliktov je členenie na :

- Priestupky
- Iné správne delikty, ktoré je možno ďalej deliť na:
  - správne delikty fyzických osôb, postihované na základe zavinenia
  - správne delikty fyzických a právnických osôb, postihované bez ohľadu na zavinenie
- Zmiešané správne delikty
- Správne disciplinárne delikty
- Správne poriadkové delikty³

Nedostatočné legislatívne vymedzenie pojmu správneho deliktu, vyvoláva pochybnosti najmä pri konštrukcii skutkových podstát správnych deliktov, právnej úpravy podmienok zodpovednosti za správny delikt spáchaný právnickou alebo podnikajúcou fyzickou osobou, právnej úpravy okolností vylučujúcich zodpovednosť, právnej úpravy zániku zodpovednosti za správny delikt, právnej úpravy sankcií a zásad pre ich ukladanie. Vecný zámer zákona o odpovědosti za přestupky a řízení o nich navrhuje terminologicky

---

¹SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha : ASPI Wolters Kluwer, 2009, s. 186.

²HENDRYCH, Dušan. *Správní právo : obecná část*. 7. vyd. Praha : C.H. Beck, 2009, s. 451.

³SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha : ASPI Wolters Kluwer, 2009, s. 191.

zjednotiť iné správne delikty a priestupky pod jednotný pojem priestupku, čo považujem za pozitívne, keďže rozlišovanie priestupkov a iných správnych deliktov stratilo svoj význam.⁴

Na úseku dopravy sa stretávame s prvými tromi kategóriami správnych deliktov, priestupkami, inými správnymi deliktami a zmiešanými správnymi deliktami.⁵

Priestupok je najpočetnejšou skupinou správnych deliktov a zároveň jedinou, ktorého úprava je určitým spôsobom kodifikovaná.⁶ Pojem priestupok definuje PěstZ v §2 odst. 1 kombináciou pozitívneho vymedzenia: „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přešupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně“ a negatívneho vymedzenia „nejde-li o jiný správni delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin“.⁷ V pozitívnom vymedzení je priestupok vyjadrený formálnymi a materiálnymi znakmi. Aby určité jednanie mohlo byť posúdené ako priestupok, musia byť splnené oba znaky súčasne. Negatívnym vymedzením vyjadruje PěstZ vzťah priestupku k iným správnymi deliktom a trestným činom a rovnako zdôrazňuje zásadu ne bis in idem.⁸

Materiálny znak je v definícii vyjadrený slovami „jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti“. Materiálna stránka priestupku spočíva v škodlivosti či nebezpečnosti činu pre spoločnosť.⁹ Kritéria škodlivosti však PěstZ nevymedzuje¹⁰ a jej existenciu je treba v každom prípade určiť zvlášť vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu, ďalšie okolnosti a s prihliadnutím na sankciu. Materiálny znak má význam predovšetkým v dvoch prípadoch: jedno jednanie naplňuje formálne znaky priestupku a trestného činu a ďalej pri tzv. bagatelných priestupkoch, pri ktorých určité jednanie síce naplňuje formálne znaky skutkovej podstaty priestupku, ale nedosahuje požadovaný stupeň škodlivosti.¹¹

Formálne znaky priestupku znamená že určité jednanie naplňuje znaky obecné zákonné znaky a typové znaky skutkovej podstaty vyjadrenej v zákone. Zatiaľ čo obecné

---

⁴ MATES, Pavel. *Základy správniho práva trestniho*. 5. vyd. V Praze : C.H. Beck, 2010. s. 29-40, Věcný záměr zákona o odpovědnosti za přešupeky a řízení o nich [cit. 1. června 2014]. Dostupné na <https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=RACK8ZUC5Q11>

⁵ KOČÍ, Roman, KUČEROVÁ, Helena. *Silniční právo*. Vyd. 1. Praha : Leges, 2009. s.53.

MATES, Pavel. *Základy správniho práva trestniho*. 5. vyd. V Praze : C.H. Beck, 2010, s. 51., SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správni právo*. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha : ASPI Wolters Kluwer, 2009, s. 192.

⁷ § 2 odst. 1 PěstZ

⁸ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přešupcích a přešupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze : C.H. Beck, 2013, s. 4.

⁹ rozsudok NSS zo dňa 29.7.2010 sp. Zn. 4 As 10/2010 - v tomto rozhodnutí použil NSS pojem škodlivost a nebezpečnost súčasne, beck komentar str 6

¹⁰ Pozn. analogicky by sa dali použiť kritéria škodlivosti vymedzené v §39 TrestZ: „soud přihlédne k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy; dále přihlédne k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu(...). Přihlédne také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život pachatele.“

¹¹ MATES, Pavel. *Základy správniho práva trestniho*. 5. vyd. V Praze : C.H. Beck, 2010, s. 52-53.

zákonné znaky (zavinenie, vek a príčetnosť) sú pre všetky priestupky spoločné, typové znaky (objekt, objektívna stránka, subjekt a subjektívna stránka) konkrétne priestupky charakterizujú a odlišujú.¹² Z definície priestupku ďalej vyplýva nutnosť zákonného vyjadrenia skutkovej podstaty (dikcia „*je za přešupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně*“). Je preto vylúčené, aby skutkové podstaty priestupkov boli definované v právnych predpisoch nižšej právnej sily než je zákon, napr. obecne záväzná vyhláška obce.¹³

Objektom priestupku sú spoločenské vzťahy, hodnoty, záujmy, ktoré má štát záujem chrániť zákonom. Za všeobecný objekt v oblasti správneho práva sa považuje riadny výkon verejnej správy. PřešZ vedľa tohto základného objektu poskytuje ochranu aj ďalším spoločenským záujmom, ktoré nemusia priamo súvisieť s výkonom verejnej správy. Sú nimi napríklad ochrana osobnosti, ochrana majetku, atď. Okrem obecného objektu náuka rozlišuje objekt druhový a individuálny. Druhový objektom sa rozumie súbor spoločných druhových rysov určitej skupiny priestupkov. Význam druhového objektu spočíva v možnosti systematického členenia zákona. Na rozdiel od TrestZ, v ktorom sú trestné činy s rovnakým druhovým objektom sústredené v jednej hlave, PřešZ toto rozlíšenie vyjadruje rôznymi druhmi priestupkov v zvláštnej časti. Individuálnym objektom je konkrétny záujem, ktorý je chránený jednotlivými skutkovými podstatami vyjadrenými v PřešZ či iných zákonoch. Má význam pri správnej kvalifikácii protiprávneho jednania.¹⁴

Znaky charakterizujúce *objektívnu stránku* priestupku sú jednanie, následok a príčinná súvislosť. jednanie sa definuje ako prejav vôle vo vonkajšom svete. Jednanie môže byť činnosť (komisívne) alebo nečinnosť (omisívne), teda opomenutie jednania, ku ktorému bol páchatel' podľa okolností a svojich osobných pomerov povinný. Následkom sa rozumie ohrozenie alebo porušenie záujmov, ktoré sú objektom priestupku. Aby mohla byť osoba uznaná zodpovednou za priestupok musí medzi jednaním a následkom existovať príčinná súvislosť (kauzálny nexus).¹⁵

Subjektom skutkovej podstaty priestupku je páchatel', teda osoba, ktorá svojím jednaním naplnila všetky znaky priestupku. Páchatel'om priestupku môže byť len fyzická osoba. V § 5 PřešZ sú vyjadrené dve základné podmienky tzv. deliktnej zodpovednosti, vek a príčetnosť. Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto v čase jeho spáchania nedovršil pätnásť rok svojho veku. Mladistvým, teda osobám, ktoré dovršili pätnásť, ale neprekročili

---

¹² HENDRYCH, Dušan. *Správni právo : obecná část*. 7. vyd. Praha : C.H. Beck, 2009, s. 455.

¹³ Nález ÚS to dňa 27.10.1993 sp. zn. Pl. ÚS 47/93

¹⁴ MATES, Pavel. *Základy správního práva trestního*. 5. vyd. V Praze : C.H. Beck, 2010, s. 62-63.

¹⁵ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přešupcích a přešupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze : C.H. Beck, 2013, s. 7-8.

osemnásť rok svojho života, zákon priznáva špeciálne postavenie. Pri prejednávaní priestupkov mladistvých sa prihliada na osobitnú starostlivosť, ktorú venuje spoločnosť mládeži a do popredia vystupuje výchovná funkcia priestupkov. Druhou podmienkou deliktnej zodpovednosti je pričetnosť. Osobou nepříčetnou je ten, kto pre duševnú poruchu v čase jeho spáchania nemohol rozpoznať, že ide o porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom, alebo nemohol ovládať svoje jednanie. Zodpovednosti sa však nezabavuje ten, kto sa do stavu nepříčetnosti priviedol, hoci len z nedbanlivosti, požitím alkoholu alebo užitím inej návykovej látky.¹⁶

Subjektívna stránka, ktorá je charakterizovaná zavinením, je posledným obligatórnym znakom skutkovej podstaty priestupku. Zavinenie v PřešZ vychádza zo základnej zásady vyjadrenej v § 3, ktorá stanovuje, že k zodpovednosti za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, pokiaľ zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie. Na tejto zásade sú konštruované skutkové podstaty priestupkov v zvláštnej časti PřešZ či v iných zákonoch, a preto je forma zavinenia výslovne vyjadrená v skutkovej podstate len v prípade, že zákon vyžaduje úmyselné zavinenie.¹⁷Obe formy zavinenia kulpózne aj dolózne sa ďalej delia na vedľajšie formy: nedbanlivosť na vedomú (*culpa lata*) a nevedomú (*culpa levis*) a úmysel na priamy (*dolus directus*) a nepriamy (*dolus eventualis*). Tie PřešZ v zvláštnej časti nerozlišuje avšak miera zavinenia je jedným z posudzovaných kritérií pri určovaní výmery a druhu sankcie.¹⁸

1.1.1 Dopravný priestupok

Pojem dopravný priestupok v platnej legislatíve nenájdeme. Jedná sa skôr o pojem, ktorý sa vytvoril v praxi a používa sa mnohokrát aj ako synonymum k pojmu priestupok na úseku bezpečnosti a plynulosti premávky na pozemných komunikáciách, tak ako boli nazvané tieto priestupky pred 1.8.2011 v PřešZ¹⁹. Objektom dopravných priestupkov je bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, ktorý vyjadruje záujem spoločnosti na ochrane života a zdravia osôb a ochrany majetku. Objektívna stránka spočíva v jednaní v rozpore so SilnZ. Jednanie môže byť komisívne (prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti, použitie antiradaru, atď.) rovnako aj omisívne (nepripútanie bezpečnostným pásom, nerozsvietenie svetiel pre denné svietenie za jazdy, atď). Súčasťou objektívnej stránky pri dopravných priestupkoch je aj

---

¹⁶ § 5 PřešZ

¹⁷ HENDRYCH, Dušan. *Správni právo : obecná časť*. 7. vyd. Praha : C.H. Beck, 2009, s. 459.

¹⁸ §12 odst.1 PřešZ

¹⁹ zákonom č. 133/2011 Sb., ktorým sa mení zákon č. 361/2000 Sb., SilnZ a niektoré ďalšie zákny, boli tieto priestupky presunuté z PřešZ do SilnZ

následok, ktorý spočíva v ohrození alebo porušení hodnôt, na ochrane ktorých má spoločnosť záujem, hlavne ochrany zdravia a majetku pri dopravných nehodách.²⁰ Subjektom dopravných priestupkov býva najčastejšie vodič motorového vozidla, okrem neho sa v cestnej premávke vyskytujú aj vodiči nemotorových vozidiel a chodci, ktorých jednanie taktiež môže naplniť znaky skutkovej podstaty dopravného priestupku. Zavinenie sa pri dopravných priestupkoch vyskytuje vo všetkých jeho formách, dolóznej aj kulpóznej, pričom platí, že ku vzniku zodpovednosti postačí len nedbanlivosť.²¹

1.2 Skutkové podstaty dopravných priestupkov

Hlavným cieľom pri formulácii skutkových podstat dopravných priestupkov je zníženie nehodovosti a tým aj počtu usmrtených osôb v cestnej premávke. Zákony, ktoré obsahujú skutkové podstaty dopravných priestupkov sú SilnZ, PřestZ, PodmProv, PozKom a ZoPO. Podiel spáchaných priestupkov vymedzených v SilnZ na všetkých spáchaných priestupkoch je 93 percentný (viď príloha č. 1), preto je výklad ďalej venovaný týmto priestupkom. Všetky skutkové podstaty sú združené v § 125c SilnZ, ktorý je tak pomerne neprehľadný. Aj napriek snahe zákonodarcu roztriediť skutkové podstaty do troch odstavcov podľa subjektu (fyzická osoba, fyzická osoba ako prevádzkovateľ vozidla, fyzická osoba ako učiteľ autoškoly), ktorý sa môže konkrétneho priestupku dopustiť, pôsobí toto ustanovenie značne zmätene, a nakoľko sú dopravné priestupky najčastejšie páchanými priestupkami, považoval by som za vhodnú jednoduchšiu systematizáciu, aby sa tak stali porozumiteľnými aj pre laickú verejnosť.

Zákomom č. 411/2005 Sb. boli skutkové podstaty dopravných priestupkov preformulované a tie najzávažnejšie detailne popísané. Ako sa uvádza v dôvodovej správe jedná sa len o najzávažnejšie porušenia pravidiel cestnej premávky, na ktorých definíciu sa obmedzil, a keďže dopravné priestupky sú charakterizované značným množstvom protiprávnych jednaní, je sankcionovanie týchto jednaní zabezpečené prostredníctvom tzv. zbernej či súhrnnej skutkovej podstaty v § 125c odst. 1 písm. k) SilnZ.²² Táto tendencia vyčleňovania skutkových podstatí a ich presná formulácia je žiaduca, nakoľko vyhovuje zásade *nullum crimen sine lege* a rovnako umožňuje stanoviť viac diferencované rozpätie

²⁰ KOČÍ, Roman, KUČEROVÁ, Helena. *Silniční právo*. Vyd. 1. Praha : Leges, 2009, s. 53.

²¹ KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha : Linde Praha, 2006. s. 32-35

²² Dôvodová správa k zákonu č. 411/2005 Sb. ktorým sa mení zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, a některé další zákony.

sankcií pri rôzne závažných protiprávnych jednaniach. Od spomínanej novely však zákonodarca v tejto snahe nepokračoval, keďže nedošlo k ďalšiemu výraznému rozšíreniu skutkových podstát²³, avšak podľa môjho názoru by mali byť zo súhrnnej skutkovej podstaty vyňaté minimálne tie jednania, ktorých sa vodiči dopúšťajú najčastejšie (nepripútanie bezpečnostného pásu, nerešpektovanie dopravného značenia, atď.).

1.2.1 Priestupky súvisiace s technickým stavom vozidiel a ďalšími podmienkami

Dopravného priestupku sa dopustí fyzická osoba, ktorá riadi vozidlo,

1. na ktorom v rozpore s iným právnym predpisom nie je umiestnená tabuľka štátnej poznávacej značky (ďalej len "registračná značka") alebo je umiestnená tabuľka registračnej značky, ktorá nebola vozidlu pridelená,
2. ktorého tabuľka registračnej značky je zakrytá, nečitateľná alebo upravená alebo umiestnená tak, že je znemožnená alebo podstatne sťažená jej čitateľnosť, alebo
3. ktoré je technicky nespôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách tak závažným spôsobom, že bezprostredne ohrozuje ostatných účastníkov premávky na pozemných komunikáciách²⁴

Skutkové podstaty pod číslami 1. a 2. sa týkajú štátnej poznávacej značky (registračná značka). Účelom registračnej značky je okrem iného umožniť identifikáciu vozidla pri jazde spredu aj zozadu. Identifikáciu potom umožňuje okrem iného zaznamenanie vozidla pri spáchaní priestupku automatickým záznamovým systémom.²⁵ Správna identifikácia pomocou registračnej značky je tak nutným predpokladom pre účinné potrestanie niektorých iných priestupkov, a preto je jej význam nepopierateľný. Z tohto dôvodu dochádza automaticky k porušeniu či ohrozeniu záujmov spoločnosti a k naplneniu materiálneho znaku priestupku pokiaľ vozidlo nie je opatrené registračnou značkou, či jej čitateľnosť je podstatne znížená, nech sú dôvody zo strany páchatel'a k takémuto protiprávnemu jednaniu akékoľvek.²⁶

V cestnej premávke je nutné, aby vozidlá boli v správnom technickom stave, pretože ani najskúsenejší vodič nemôže zabrániť vzniku života či majetku ohrozujúcich situácií spôsobených mechanickými poruchami vozidla. Skutková podstata uvedená pod bodom 3. postihuje protiprávne jednania, ktorého sa dopustí vodič riadiaci vozidlo v nespôsobilom stave, ktorý je tak závažný, že bezprostredne ohrozuje ostatných účastníkov premávky.

---

²³ Nová bola zaradená iba skutková podstata priestupku použitia antiradaru podľa § 125c odst.1 písm. j). SilnZ

²⁴ §125c odst.1 písm. a) SilnZ

²⁵ Rozsudok NSS zo dňa 14.2.2013 sp. zn. 7 As 79/2012-54

²⁶ Rozsudok NSS zo dňa 29.7.2010 sp. zn. 4 As 10/2010-58

Závady, ktoré vždy činia vozidlo nespôsobilým a ktoré ohrozujú bezpečnosť cestnej premávky, sú demonštratívne vymedzené vo vyhláške Ministerstva dopravy a spojov²⁷. Jedná sa napríklad o tieto závady :

- nesvieti stretávacie alebo brzdové alebo zadné obrysové svetlo aspoň na strane privrátenej do stredu vozovky,
- nemožno prepnúť diaľkové svetlá na stretávacie,
- svetlomety spôsobujú oslnenie,
- netesnosť alebo neúplnosť výfukového potrubia alebo zjavný zásah do tohto potrubia majúci vplyv na vonkajší hluk vozidla,
- zjavné unikanie paliva, oleja alebo mazacích tukov,
- hĺbka dezénu hlavných dezénových drážok alebo zárezov je menšia ako 1,6 mm u vozidiel všetkých kategórií a u mopedov menšia ako 1,0 mm.

1.2.2 Priestupky súvisiace s alkoholom a iným návykovými látkami

Priestupky súvisiace s alkoholom sú charakterizované najťažšími následkami, ich vyčlenenie do samostatných skutkových podstát je teda logické. Do tejto kategórie priestupkov je možné zaradiť skutkové podstaty priestupkov podľa § 125c odst. 1 písm. b), c) a d) SilnZ. Uvedených priestupkov sa môže dopustiť vodič motorového aj nemotorového vozidla, nie však chodec. Nutné je aj poznamenať, že v Českej republike platí tzv. nulová tolerancia alkoholu a u niektorých návykových látok platia tzv. medzné hodnoty (cut off hodnoty) stanovené nariadením vlády²⁸, pri ktorých dosiahnutí sa vodič považuje za nepochybné ovplyvneného na svojich ovládacích a rozpoznávacích schopnostiach.

Priestupku podľa § 125c odst.1 písm. b) sa dopustí fyzická osoba, ktorá riadi vozidlo alebo ide na zvierati bezprostredne po požití alkoholického nápoja alebo po užití inej návykovej látky, alebo v čase po požití alkoholického nápoja alebo užití inej návykovej látky, po ktorú je ešte pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky. Pod písm. c) rovnakého ustanovenia je vymedzená skutková podstata zásadne rovnako ako v predchádzajúcom prípade s tým rozdielom, že vodič sa požitím alkoholu alebo inej návykovej látky uviedol do

---

²⁷ Vyhláška č. 341/2002 Sb o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích

²⁸ Nařízení vlády č. 41/2014 Sb. o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou, JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze : C.H. Beck, 2013. s 153.

stavu vylučujúceho spôsobilosť. Rozdiel medzi týmito dvoma skutkovými podstatami je teda len v intenzite ovplyvnenia alkoholom či návykovou látkou. Stav vylučujúci spôsobilosť sa odvodzuje z judikatúry a pre účely trestného konania je tento stav vyvolaný požitím alkoholu kedy hladina alkoholu v krvi dosahuje hodnotu minimálne 1,00g/kg (1 promile). Môže sa jednať aj o menšie množstvo, v konkrétnom prípade však musí byť preukázaná vodičova nespôsobilosť k riadeniu vozidla.²⁹ U iných návykových látok takáto hranica stanovená nie je a preto je nutné stav vylučujúci spôsobilosť dokazovať znaleckým posudkom.³⁰

K naplneniu skutkovej podstaty priestupku uvedenej v § 125c odst.1 písm. d) SilnZ dôjde, pokiaľ sa fyzická osoba aj napriek výzve oprávnenej úradnej osoby odmietne podrobiť vyšetreniu, či pri riadení vozidla alebo jazde na zvierati nebola pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky. Z uvedeného vyplýva, že priestupku sa páchatel' dopustí odmietnutím dychovej skúšky bez ohľadu na to, že vodič v skutočnosti bol či nebol pod vplyvom alkoholu či inej návykovej látky.³¹

1.2.3 Priestupky súvisiace so spôsobilosťou k riadeniu vozidla

Priestupkov uvedených v §125c odst.1 písm. e) SilnZ sa môže dopustiť len vodič motorového vozidla. Spôsobilá k riadeniu motorových vozidiel je osoba, ktorá je držiteľom príslušného vodičského oprávnenia. Základnou funkciou vodičského oprávnenia vyjadrenou v §3 odst.2 SilnZ je zabezpečiť, aby sa cestnej premávky zúčastňovali len osoby dostatočne telesne a duševne spôsobilé k vedeniu vozidla, ktoré v potrebnom rozsahu ovládajú riadenie vozidla a predpisy o premávke na pozemných komunikáciách.³² SilnZ v § 3 odst. 3 opravňuje k riadeniu motorových vozidiel, len osoby, ktoré sú držiteľmi vodičského preukazu. Porušením tejto povinnosti dôjde k naplneniu skutkovej podstaty priestupku uvedeného v §125c odst. 1 písm e) bod 1 SilnZ. V prípade, že vodič držiteľom vodičského oprávnenia je, ale nemá ho pri sebe, sa nebude jednať o vyššie uvedený priestupok, ale o iné porušenie povinností podradené pod skutkovú podstatu priestupku §125c odst.1 písm. k) SilnZ.

Policajt je oprávnený pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky v prípadoch uvedených v § 118a odst.1 písm. a) až h) SilnZ zadržať vodičský preukaz. Osoba, ktorej vodičský preukaz bol takto zadržaný sa stáva nespôsobilou k riadeniu motorových

²⁹ Rozsudok NS zo dňa 22.8.2007 sp. zn. 5 Tdo 874/2007

³⁰ Uznesenie NS zo dňa 12.5.2010 sp. zn. 8 Tdo 449/2010

³¹ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze : C.H. Beck, 2013. s 153 -156.

³² §3 SilnZ

vozidiel a nemôže sa ďalej ako vodič zúčastňovať cestnej premávky. V opačnom prípade sa dopustí protiprávneho jednania, ktoré je priestupkom § 125c odst. 1 písm. e) bod 2 SilnZ.

SilnZ ďalej stanovuje povinnosť niektorým vodičom vymenovaným v §87 podrobovať sa pravidelným lekárskeym prehliadkam rovnako ako povinnosť disponovať platným preukazom profesijnej spôsobilosti vodiča alebo záznamu o profesijnej spôsobilosti vodiča. V prípade, že je táto povinnosť konkrétnemu vodičovi stanovená a on držiteľom príslušného dokumentu nie je, dopúšťa sa priestupku § 125c odst.1 písm. e) bod. 3 príp. 4.

Posledná skutková podstata postihuje vodičov, ktorí sú držiteľmi vodičských oprávnení vydaných mimo Českej republiky a pokračujú v riadení motorových vozidiel aj napriek tomu, že na území Českej republiky toto právo stratili po dosiahnutí hranice 12 bodov.³³

1.2.4 Priestupky súvisiace so závažným porušením pravidiel cestnej premávky

V ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) SilnZ je stanovených 11 najzávažnejších porušení pravidiel cestnej premávky, ktoré sú najčastejšími príčinami dopravných nehôd. Najväčší, zhruba 80 percentný podiel na všetkých priestupkoch spáchaných v cestnej premávke majú priestupky súvisiace s prekročením rýchlosti, telefonovanie počas jazdy a nepripútanie sa bezpečnostným pásom.^{34,35}

V bode 1 uvedeného ustanovenia sa zakazuje počas jazdy držať v ruke alebo iným spôsobom telefónne zariadenie alebo iné hovorové alebo záznamové zariadenie.

Pravidlá týkajúce sa rýchlosti jazdy obsahuje SilnZ v §18. Maximálna povolená rýchlosť môže byť stanovená buď právnym predpisom alebo dopravným značením. V bodoch 2. až 4. § 125c odst. 1 písm. f) SilnZ sú vymedzené skutkové podstaty priestupkov súvisiace s prekročením maximálnej povolenej rýchlosti. Zákonodarca tieto protiprávne jednaná rozdělil do troch skutkových podstatí, ktoré sú odstupňované podľa hodnoty prekročenia. Priestupku sa dopustí vodič, ktorý pri riadení vozidla:

1. prekročí najvyššiu dovolenú rýchlosť v obci o 40 km.h-1 a viac alebo mimo obce o 50 km.h-1 a viac,

---

³³ KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha : Linde Praha, 2006.s. 44.

³⁴ Nepripútanie bezpečnostným pásom sa medzi skutkovými podstatami v §125c odst. 1 písm f) nenachádza, ale postihuje sa ako iné porušenie povinností a pravidiel cestnej premávky podľa § 125c odst. 1 písm. k)

³⁵ Informace o stavu bodového systému v České republice [cit. 17. června 2014]. Dostupné na <http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/797DE564-538A-40B7-BF40-E5C1C5690BBD/0/14Q1_PaT.pdf>

2. prekročí najvyššiu dovolenú rýchlosť v obci o 20 km.h-1 a viac alebo mimo obce o 30 km.h-1 a viac,
3. prekročí najvyššiu dovolenú rýchlosť v obci o menej ako 20 km.h-1 alebo mimo obce o menej ako 30 km.h-1.

Vodič sa pri riadení vozidla ďalej môže dopustiť nasledovných priestupkov:

1. v rozpore s § 4 písm. b) a c) nezastaví vozidlo na signál, ktorý mu prikazuje zastaviť vozidlo alebo na pokyn "Stoj" daný pri riadení alebo usmerňovaní premávky na pozemných komunikáciách osobou na to oprávnenou,
2. v rozpore s § 5 odst. 2 písm. f) neumožní chodcovi na prechode pre chodcov nerušené a bezpečné prejdenie vozovky alebo nezastaví vozidlo pred prechodom pre chodcov v prípadoch, kedy je povinný tak urobiť, alebo ohrozí chodca prechádzajúceho pozemnú komunikáciu, na ktorú odbočuje, alebo v rozpore s § 5 odst. 2 písm. g) ohrozí chodcov pri odbočovaní na miesto mimo cesty, pri vchádzaní na pozemnú komunikáciu alebo pri otáčaní a cúvaní,
3. predchádza vozidlo v prípadoch, kedy je to všeobecnou, miestnou alebo prechodnou úpravou premávky na pozemných komunikáciách zakázané,
4. nedá prednosť v jazde v prípadoch, v ktorých je povinný dať prednosť v jazde,
5. v rozpore s § 29 odst. 1 vchádza na železničné priecestie v prípadoch, keď je to zakázané,
6. v premávke na diaľnici alebo na ceste pre motorové vozidlá sa otáča, ide v protismere alebo cúva v mieste, kde to nie je dovolené podľa § 36 odst. 1 písm. b), alebo
7. neoprávnene stojí s vozidlom na parkovisku vyhradenom pre vozidlo označené parkovacím preukazom pre osoby so zdravotným postihnutím alebo v rozpore s § 67 odst. 4 neoprávnene použije parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím pri stáťi alebo pri jazde.³⁶

1.2.5 Priestupky súvisiace s dopravnou nehodou

Dopravná nehoda je najťažším následkom porušenia pravidiel cestnej premávky. SilnZ definuje dopravnú nehodu v § 47 ako udalosť v premávke na pozemných komunikáciách, napríklad havária alebo zrážka, ktorá sa stala alebo začala na pozemnej komunikácii a pri

---

³⁶ § 125c odst. 1 písm. f) SilnZ

ktorej dôjde k usmrteniu alebo zraneniu osoby alebo ku škode na majetku v priamej súvislosti s prevádzkou vozidla v pohybe. Definičnými znakmi dopravnej nehody sú:

1. udalosť v cestnej premávke,
2. následkom je usmrtenie alebo zranenie osoby alebo škoda na majetku,
3. priama súvislosť s prevádzkou vozidla.³⁷

Pri dopravnej nehode majú vodiči či osoby na nehode zúčastnené určité povinnosti. Porušením týchto povinností sa dopúšťajú priestupkov v zmysle § 125c odst.1 písm. h) a i) SilnZ. Uvedené ustanovenia obsahujú 5 skutkových podstát, porušením ostatných povinností dôjde k naplneniu zbernej skutkovej podstaty podľa §125c odst.1 písm. k) SilnZ.

Podľa §125c odst. 1 písm. h) SilnZ sa priestupku dopustí fyzická osoba, ktorá spôsobí dopravnú nehodu, pri ktorej je inému ublížené na zdraví. Pre vymedzenie pojmu „ublíženie na zdraví“ je potrebné vychádzať z trestnoprávnej úpravy. Ublížením na zdraví sa rozumie taký stav, ktorý spočíva v poruche zdravia alebo inom ochorení, ktorý porušením normálnych telesných alebo duševných funkcií sťažuje, nie len po krátku dobu, obvyklý spôsob života poškodeného, a ktorý vyžaduje lekárske ošetrenie.³⁸ O dopravnú nehodu podľa ustanovenia §125c odst.1 písm. h) ide, pokiaľ zranenie osoby nebude dosahovať potrebnú intenzitu.

Priestupkov podľa §125c odst.1 písm. i) SilnZ sa fyzická osoba dopustí v prípade, že pri dopravnej nehode v rozpore s § 47 ods 2 písm. a) SilnZ bezodkladne nezastaví vozidlo, v rozpore s § 47 ods 3 písm. b) SilnZ neohlási dopravnú nehodu policajtovi, v rozpore s § 47 ods 3 písm. f) SilnZ nepreukáže totožnosť ostatným účastníkom nehody vrátane oznámenia údajov o vozidle, ktoré malo účasť na dopravnej nehode, alebo v rozpore s § 47 ods 4 písm. c) SilnZ nedovolené opustí miesto dopravnej nehody alebo sa okamžite nevráti na miesto dopravnej nehody po poskytnutí alebo privolaní pomoci, alebo po ohlásení dopravnej nehody.

1.2.6 Súhrnná skutková podstata

Premávka na cestných komunikáciách je charakteristická veľkým počtom povinností, ktoré sú sústredené v hlave II SilnZ. Podľa § 125c odst. 1 písm. k) sa priestupku dopustí fyzická osoba, ktorá iným jednaním, než ktoré je uvedené pod písmenami a) až j), nesplní alebo poruší povinnosť stanovenú v hlave II SilnZ. Pri vzťahu súhrnnej skutkovej podstaty a konkrétnych skutkových podstát ide o vzťah obecnej a zvláštnej právnej úpravy. Jednanie

---

³⁷ doc. Porada vo svojej publikácii *Silniční dopravní nehoda v teorii a praxi* k základným znakom navyše pridáva nepredvídateľnosť

³⁸ §122 odst. 1 TrestZ

obvineného teda nemôže byť posúdené ako priestupok podľa § 125c odst. 1 písm. k), pokiaľ svojím jednaním naplnil jednu z konkrétnych skutkových podstát.³⁹

1.3 Problematika zneužívania ustanovenia o osobe blízkej

Zákonodarca sa stále väčším množstvom povinností voči vodičom a rôznych iných opatrení (zvyšovanie policajných hliadok, zavedenie automatizovaných technických prostriedkov na meranie rýchlosti) snaží zvýšiť bezpečnosť na cestách a znížiť nehodovosť. V značnej časti motoristickej spoločnosti však panuje názor, že tieto nástroje neslúžia na zabezpečenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ale skôr na naplnenie štátneho či obecného rozpočtu. Z tohto dôvodu hľadajú rôzne spôsoby, ako sa vyhnúť plateniu pokút. Vodiči tak napríklad začali do svojich vozidiel pridávať antiradary, či všemožnými spôsobmi zakrývať registračnú značku, aby tak zabránili identifikácii vozidla. Jedným zo spôsobov ako sa zbaviť zodpovednosti za priestupok, ktorý sa stal často používaným, je vo verejnosti známy ako výhovorka na osobu blízku.

Tento postup je páchatelmi využívaný pri priestupkoch, pri ktorých nie je možné jednoznačne identifikovať osobu páchatel'a priestupku. Ide najmä o prekročenia rýchlosti či „prejazd na červenú“ zachytenými automatizovanými technickými prostriedkami (statické radary) alebo neoprávnené zastavenie či státie. V týchto prípadoch správny orgán nedokáže preukázať, kto bol vodičom vozidla v dobe spáchania priestupku, nakoľko fotografie zachytené statickými radarmi nie sú dostatočne kvalitné na identifikáciu vodiča a pri nedovolenom státi polícia vodiča po prvýkrát vidí až pri demontáži technického prostriedku zabraňujúcemu odjazdu vozidla. Páchatelia tak pri skrátenej či štandardnej konaní o priestupku správneho orgánu oznámia, že priestupku sa nedopustili oni, ale im osoba blízka a odmietnu podať vysvetlenie v zmysle § 60 PŘestZ, keďže by týmto konaním hrozilo osobám im blízkym nebezpečenstvo postihu za priestupok. Prešetrenie priestupkov sa tak komplikuje a správny orgán sa dostáva do situácie, kedy nie je schopný uniesť dôkazné bremeno a je nútený vec odložiť a uplynutím jednoročnej prekluzívnej lehoty trestnosť priestupku zanikne.

Predtým, než pristúpim k samotnej analýze problému je namieste vysvetliť základné pojmy – odoprenie výpovede a osoba blízka. Možnosť odoprenia podania vysvetlenia či výpovedne je ústavne zaručeným právom v čl. 37 odst. 1 LZPS, podľa ktorého „každý má právo odeprieť výpoveď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké.“. Vzhľadom na bohatú judikatúru ESLP sa tento inštitút aplikuje obdobne aj v oblasti

---

³⁹ Rozsudok KS v Plzni zo dňa 30.1.2012 sp. zn. 17 A 7/2011

správneho trestania.⁴⁰ PřestZ ďalej odoprenie podania vysvetlenia rozvádza v § 60 odst. 1 „...podání vysvětlení může být odepřeno, jestliže by takovým osobám⁴¹ nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4) hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin“. Osobou blízkou sa pre účely priestupkového konania rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel, partner; iné osoby v rodinnom či obdobnom pomere sa považujú za osoby navzájom blízke, len ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, právom pociťovala druhá ako vlastnú ujmu.⁴² U príbuzných je tak rozhodujúca existencia príbuzenského vzťahu, u ostatných osôb sa tento vzťah skúma. Dôvodmi k odopreniu výpovede majú mimoprávny charakter. Sú nimi medziľudské putá, obmedzenie možnosti zásahu do intímnej sféry človeka, strategické zaobchádzanie s právom a ďalšie. Odoprením výpovede sa tak realizuje právo neprispievať k vlastnému obvineniu (zásada „*nemo tenetur*“) čím zabraňuje justičným omylom.⁴³

Problematika zneužívania ustanovenia o osobe blízkej je dlhodobý problém, s ktorým sa zákonodarná moc ako aj súdy museli viackrát vysporiadať. Ako som spomenul vyššie, postupom vodičov, ktorým sa zbavovali zodpovednosti za svoje protiprávne jednanie odkazom na osobu blízku sa správnym orgánom hromadili nevyriešené priestupky a nastal tak problém s vymožitelnosťou práva a účinnosťou postihu za priestupky. Jedným z prvých prelomových rozhodnutí bol rozsudok NSS zo dňa 22.4.2004 sp. zn. 2 As 3/2004, v ktorom sa okrem iného uvádza: „...Z ustanovení § 60 odst. 1 zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, nelze dovozovat, že odpovědnosti za spáchaný přestupek je možno se zbavit pouhým odkazem na to, že přestupek spáchala osoba účastníkovi blízká, bez toho, že by námitka tuto osobu identifikovala. Přenáší-li někdo odpovědnost za spáchání přestupku na jinou osobu, nemůže být nucen k identifikaci pachatele, musí však být srozuměn s tím, že správní orgán může vycházet z ostatních důkazů a bude hodnotit, zda tyto důkazy jsou samy o sobě dostatečně průkazné k identifikaci pachatele přestupku.“⁴⁴ V posudzovanej veci sa páchatel dopustil priestupku nedovoleným státím na mestskej zeleni. Pri demontáži technického prostriedku zabraňujúcemu odjazdu vozidla, páchatel odmietol vec prejednať v blokovom konaní a odmietol priestupok ďalej riešiť. Pri konaní pred správnym orgánom páchatel argumentoval, že vozidlo okrem neho využíva 6 ďalších osôb a nevie, kto v dobe

⁴⁰ MATES, Pavel. Zamyšlení nad ústavností správního deliktu provozovatele vozidla. *Jurisprudence*, Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2013, roč. 22, č. 4, s. 14-17

⁴¹ Osobám, ktorým vznikla povinnosť podať správnym orgánom potrebné vysvetlenie

⁴² § 68 odst.4 PřestZ

⁴³ MATES, Pavel. Zamyšlení nad ústavností správního deliktu provozovatele vozidla. *Jurisprudence*, Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2013, roč. 22, č. 4, s. 14-17.

⁴⁴ HRDLIČKA, Petr, KNĚŽÍNEK, Jan, MLSNA, Petr. *Přehled judikatury ve věcech silničního provozu, silniční dopravy a pozemních komunikací*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009. s. 88-92

spáchania priestupku vozidlo riadil. Z dôvodu svojho príbuzenského vzťahu s odkazom na § 60 PřejstZ odmietol tieto osoby identifikovať. NSS jeho námietky odmietol a poukázal na účelovosť odmietnutia podania vysvetlenia a ďalej vychádzal zo zhromaždených dôkazov (páchatel bol vlastníkom vozidla, požiadal o odstránenie „papuče“, svoje tvrdenia o spáchaní priestupku inou osobou neoprel o žiadne tvrdenia a dôkazy,..), na základe ktorých páchatel'a uznal vinným.⁴⁵

Na tento rozsudok reagovala ako verejnosť a v médiách sa začali objavovať po prvýkrát články s názvom „*konec výmluv na osobu blízkou*“, tak aj zákonodarca, ktorý zákonom č. 411/2005 Sb., novelizoval PřejstZ a SilnZ prijal rôzne opatrenia na zabránenie opakovania sa podobného jednania. Jedným z týchto nástrojov bolo prijatie novej povinnosti prevádzkovateľa vozidla⁴⁶ nesmieť prikázať alebo zveriť samostatné riadenie vozidla osobe, o ktorej nepozná údaje potrebné na určenie jej totožnosti a k tomu prislúchajúca skutková podstata priestupku. Ďalším opatrením bolo zvýšenie poriadkovej pokuty za bezdôvodné odmietnutie podania vysvetlenia z 200 Kč na 5000 Kč⁴⁷. Uvedené ustanovenie však rovnako prinieslo v aplikačnej praxi problémy.

NSS v rozhodnutí zo dňa 30.3.2011 sp. zn. 1 As 21/2011-52 riešil charakter povinnosti prevádzkovateľa uvedenej v § 10 odst. 1 písm. d) SilnZ. Jednalo sa o rovnakú situáciu nedovoleného státia ako v predošlom rozhodnutí, páchatel' ale proti správneho deliktu, ktorého sa ako prevádzkovateľ vozidla dopustil, namietal, že nie je pravdou, že by sa jednalo o osoby jemu neznáme, ide ale o osoby jemu blízke a z tohto dôvodu, nie je zo zákona povinný uvádzať ich mená. K uvedenej povinnosti NSS uviedol : „*Pro splnění povinnosti vyplývající z § 10 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, nestačí znát jen okruh pravděpodobných řidičů, nýbrž je třeba vědět, které konkrétní osobě bylo přikázáno nebo svěřeno řízení vozidla, resp. komu bylo umožněno vozidlo řídit. Neví-li provozovatel vozidla, komu svěřil nebo přikázal řízení vozidla (§ 10 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu), nemůže věrohodně tvrdit, že tímto řidičem byla osoba jemu blízká.*“ K výkladu správneho deliktu prevádzkovateľa⁴⁸ sa NSS vyjadril nasledovne: „*Součástí objektivní stránky jiného správního deliktu podle § 125 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, není jednání pachatele spočívající v nesdělení údajů potřebných k určení*

⁴⁵ rozsudok NSS zo dňa 22.4.2004 sp. zn. 2 As 3/2004

⁴⁶ Podľa § 2 písm. b) SilnZ je prevádzkovateľom vozidla je vlastníkom vozidla alebo iná fyzická alebo právnická osoba splnomocnená vlastníkom k prevádzkovaniu vozidla vlastným menom.

⁴⁷ § 10 odst. 1 písm. d) SilnZ, §125c odst.2 SilnZ, Dôvodová správa k zákonu č. 411/2005 Sb. ktorým sa mení zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, a některé další zákony

⁴⁸ Podľa platnej právnej úpravy je uvedené protiprávne konanie možné postihnúť aj ako priestupok aj ako správny delikt

*totožnosti řidiče vozidla. Pachatel je trestán pouze za nevědomost o totožnosti řidiče vozidla.*⁴⁹

Zákon č. 411/2005 Sb., tak problém celkovo nevyriešil a vodiči sa stále snažili vyhnúť svojej zodpovednosti využitím inštitútu odoprenia podania vysvetlenia.⁵⁰ Tento stav sa zákonodarca snažil odstrániť ďalšou novelou. Zákonom č. 291/2011 Sb., bola s účinnosťou od 19.1.2013 prijatá celkom nová koncepcia správneho deliktu prevádzkovateľa vozidla a rovnako aj jeho procesná úprava. Skutková podstata priestupku podľa § 125c odst. 2 SilnZ týkajúca sa povinnosti prevádzkovateľa poznať potrebné údaje na zistenie totožnosti sa po prijatí tejto novely stala do istej miery nepoužiteľná, nakoľko nová úprava správneho deliktu prevádzkovateľa vozidla sa použije prednostne.⁵¹

1.3.1 Správny delikt prevádzkovateľa vozidla podľa § 125f SilnZ

SilnZ stanovuje v § 10 povinnosť prevádzkovateľa vozidla zabezpečiť, aby pri použití vozidla na pozemnej komunikácii boli dodržiavané povinnosti vodiča a pravidiel premávky na pozemných komunikáciách ustanovené týmto zákonom. Týmto ustanovením tak zaviedol objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa za to, že pri riadení jeho vozidla budú dodržiavané všetky pravidlá a povinnosti v cestnej premávke. Z tejto zodpovednosti existujú iba dva liberačné dôvody a prevádzkovateľ vozidla tak musí preukázať, že pred porušením pravidiel cestnej premávky či porušením povinností vodiča:

1. bolo vozidlo, ktorého je prevádzkovateľom, odcudzené alebo bola odcudzená jeho tabuľka s pridelenou štátnou poznávacou značkou, alebo
2. podal žiadosť o zápis zmeny prevádzkovateľa vozidla v evidencii motorových vozidiel.

V týchto prípadoch prevádzkovateľ nemôže reálne ovplyvniť použitie vozidla, vo všetkých ostatných prípadoch bude prevádzkovateľ za porušenie zodpovedný.⁵²

Právnická alebo fyzická osoba sa dopustí správneho deliktu tým, že ako prevádzkovateľ vozidla v rozpore s § 10 nezaistí, aby pri použití vozidla na pozemnej

⁴⁹ Rozsudok NSS zo dňa 30.3.2011 sp. zn. 1 As 21/2011-52

⁵⁰ Srov. Rozsudok NSS zo dňa 26.5.2009 sp. zn. 9 As 54/2008

⁵¹ Metodika ministerstva dopravy k usmernení některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb. [cit. 15.června 2014] Dostupné na <http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/0AB601EF-B0F5-4880-A3AA-B759E5B22DDC/0/8_2013160OST_5_Priloha_3_8_2013160OST_5_1_Metodika_1238485.pdf>

⁵² Důvodová správa k návrhu novely zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. [cit. 15. června 2014]. Dostupné na <http://www.lepsipravo.cz/Documents/T26D-F6A6422D46A65A00F4E6935FA8EA46C6/duvodova_zprava.doc>

komunikácii boli dodržiavané povinnosti vodiča a pravidiel premávky na pozemných komunikáciách ustanovené týmto zákonom. Ku spáchaniu uvedeného správneho deliktu však musia byť kumulatívne splnené tri podmienky stanovené v odst.2 , čím zákonodarca obmedzil okruh protiprávných jednaní postihnutelných touto skutkovou podstatou. Právnická alebo fyzická osoba za správny delikt zodpovedá, ak :

1. porušenie pravidiel bolo zistené prostredníctvom automatizovaného technického prostriedku používaného bez obsluhy pri dohľade na bezpečnosť premávky na pozemných komunikáciách alebo sa jedná o neoprávnené zastavenie alebo státie,
2. porušenie povinností vodiča alebo pravidiel premávky na pozemných komunikáciách vykazuje znaky priestupku podľa tohto zákona a
3. porušenie pravidiel nemá za následok dopravnú nehodu.

Zaujímavo koncipovaná je aj sankcia, ktorú možno za správny delikt podľa § 125f uložiť. Rozmedzie, rozhodné pre určenie výšky pokuty sa odvíja od výšky pokuty za priestupok, ktorého znaky porušenie pravidiel premávky na pozemných komunikáciách vykazuje. Maximálna výška pokuty neprekročí 10 000 Kč.⁵³ Horná hranica pokuty za priestupok je tak zhodná s hornou hranicou najzávažnejšieho prekročenia rýchlosti v § 125c odst. 1 písm. f) bod 2.

1.3.2 Postup pri prejednávaní správneho deliktu prevádzkovateľa vozidla

V § 125g až 125i SilnZ upravuje úradný postup, ktorým sú tieto delikty prejednávané. Niektorí autori tento postup považujú za nový druh skráteného konania, či akési vykúpenie za priestupok⁵⁴. Účelom tejto zvláštnej úpravy je efektívne sankcionovanie menej závažných priestupkov, zistených automatizovanými technickými zariadeniami a cieľom je umožniť, aby ako prvý krok neprebiehalo šetrenie priestupkov a zisťovanie páchatel'a, ale aby bol prevádzkovateľ vozidla vyzvaný k dobrovoľnému zaplateniu určenej čiastky. Vecne príslušným správnym orgánom je obecný úrad obce s rozšírenou pôsobnosťou. Celý postup je pomerne komplikovaný a pre jeho lepšie porozumenie prikladám tabuľku s jeho opisom (viď príloha č. 2).

Obecný úrad obce s rozšírenou pôsobnosťou bezodkladne po zistení alebo oznámení priestupku vyzve prevádzkovateľa vozidla, s ktorým došlo k spáchaniu priestupku, na

---

⁵³ §125f SilnZ

⁵⁴ VETEŠNÍK,Pavel. Zkrácené řízení o některých přestupcích podle zákona o silničním provozu. *Právní rozhledy*.Praha : C.H.Beck, roč. 2013, č. 6., s. 208 – 212.

uhradenie určenej sumy, ak sú splnené podmienky podľa § 125f odst 2, totožnosť vodiča vozidla nie je známa alebo nie je zrejmá z podkladu pre začatie konania o priestupku, porušenie je možné prejednať uložením pokuty v blokovom konaní. V blokovom konaní nemožno prejednať prekročenia rýchlosti v obci o 20 km.h-1 a viac alebo mimo obec o 30 km.h-1 a viac, preto pri týchto priestupkoch nebude obecný úrad postupovať výzvou prevádzkovateľovi na dobrovoľné uhradenie čiastky. V tomto prípade po vykonaní potrebných šetrení môžu nastať dve situácie. Správnomu orgánu sa páchatel'a podarí identifikovať a začne voči nemu konanie o priestupku alebo sa mu s najväčšou pravdepodobnosťou páchatel'a zistiť nepodarí, vec odloží prípadne konanie zastaví, a začne ihneď konanie o správnom delikte voči prevádzkovateľovi vozidla podľa § 125f.

Pri menších prekročeníach rýchlosti a nedovolenom parkovaní či státi, ktoré je možné prejednať v blokovom konaní, vyzve prevádzkovateľ'a vozidla výzvou podľa § 125h odst. 1 až 4 k dobrovoľnému uhradeniu určenej čiastky. Tá by podľa metodiky Ministerstva dopravy mala byť stanovená podľa blokovej pokuty za príslušný priestupok, a to vo výške $\frac{1}{4}$ až $\frac{1}{2}$ zákonom stanoveného rozpätia.⁵⁵ Tým prevádzkovateľ'a motivuje k uhradeniu čiastky. Rovnako mu za správny delikt nebudú pripísané body. Výzva musí obsahovať opis skutku s označením miesta a času spáchania priestupku, označenie priestupku, ktorého znaky skutok vykazuje, výšku určenej čiastky, dátum splatnosti určenej sumy a ďalšie údaje potrebné pre vykonanie platby. Rovnako musí obsahovať poučenie, že pokiaľ neuhradí uvedenú čiastku, môže sa zodpovednosti za priestupok zbaviť tým, že obecnému úradu obce s rozšírenou pôsobnosťou, ktorý ho vyzval na uhradenie určenej čiastky, písomne oznámi údaje o totožnosti vodiča vozidla v čase spáchania priestupku v rovnakej 15 dňovej lehote, aká je stanovená pre zaplatenie čiastky. Toto oznámenie sa považuje za podanie vysvetlenia.

Pokiaľ prevádzkovateľ určenú čiastku uhradí, obecný úrad obce s rozšírenou pôsobnosťou vec odloží. V prípade, že tak neurobí, obecný úrad pokračuje v šetrení priestupku na základe informácií o totožnosti vodiča, pokiaľ mu ich prevádzkovateľ poskytol alebo z vlastných podkladov. Pri nezistení totožnosti vodiča obecný úrad vec po 60 dňoch odloží v zmysle § 66 odst. 3 písm. g) a začne správne konanie voči prevádzkovateľovi vozidla za správny delikt v § 125f SilnZ.

---

⁵⁵ Metodika ministerstva dopravy k usmernení niektorých správnych činností obecných úradov obcí s rozšírenou pôsobnosťou, krajských úradov a Magistrátu hl. m. Prahy v súvislosti se zmenou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb. [cit. 15.června 2014] Dostupné na <http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/0AB601EF-B0F5-4880-A3AA-B759E5B22DDC/0/8_2013160OST_5_Priloha_3_8_2013160OST_5_1_Metodika_1238485.pdf>

Po zistení totožnosti vodiča začne štandardné priestupkové konanie, ktoré sa skončí buď uložením pokuty za priestupok, čím sa vec skončí alebo konanie o priestupku zastaví podľa § 76 odst. 1 písm. c) PřestZ, pretože obvinenému z priestupku nebolo spáchanie skutku preukázané a začne správne konanie voči prevádzkovateľovi vozidla za správny delikt v § 125f SilnZ.

Pokým príde vec do fázy samotného konania o správnom delikte podľa §125f SilnZ, musí správny orgán urobiť všetky úkony popísané vyššie. Konanie je tak možné začať len po splnení určitých podmienok uvedených v § 125f odst.4 SilnZ:

1. správny orgán učinil potrebné kroky na zistenie páchatel'a priestupku a
2. nezačal konanie o priestupku a vec odložil podľa § 66 odst. 3 písm. g) PřestZ, pretože nezistil skutočnosti odôvodňujúce začatie konania proti určitej osobe, alebo konanie o priestupku zastavil podľa § 76 odst. 1 písm. c) PřestZ, pretože obvinenému z priestupku nebolo spáchanie skutku preukázané.

Obecný úrad obce s rozšírenou pôsobnosťou bude pri prejednávaní správnych deliktov § 125f s najväčšou pravdepodobnosťou postupovať vydaním príkazu o uložení pokuty podľa § 150 SprŘ.⁵⁶

1.3.3 Problematické aspekty úpravy správneho deliktu prevádzkovateľ'a vozidla

Problémom uvedenej koncepcie nie je samotný fakt, že sa jedná o objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľ'a vozidla, nakoľko tá bola pripustená aj ESLP v rozhodnutí zo dňa 19.10.2004, sťažnosť č. 66273/01 Falk v. the Netherlands. Súd v tejto veci uznal možnosť postihovať vlastníka resp. prevádzkovateľ'a vozidla za to, že prevzal zodpovednosť zveriť inej osobe užívanie jeho vozidla v záujme zaistenia bezpečnosti na cestách a v záujme odbremeniť činnosť správnych orgánov a účinne postihovať dopravné priestupky.⁵⁷ Samotná objektívna zodpovednosť by teda pravdepodobne bola ústavným súdom považovaná za ústavne konformnú, aj napriek tomu že český právny poriadok v oblasti priestupkov je založený na princípe zodpovednosti za zavinenie a takáto konštrukcia správneho deliktu sa snaží tento princíp určitým spôsobom obísť, keďže sa páchatel' nepostihuje za samotný priestupok (napr. prekročenie rýchlosti), ale jeho zodpovednosť ako prevádzkovateľ'a nastupuje ako sekundárna

---

⁵⁶ Metodika Ministerstva dopravy nesprávne uvádza, že sa bude postupovať vydaním príkazu podľa §87 PřestZ, nakoľko sa nejedná o priestupok ale o správny delikt, a preto je nutné použiť procesnú úpravu v SprŘ.

⁵⁷ MATES, Pavel. Zamyšlení nad ústavností správniho deliktu provozovatele vozidla. *Jurisprudence*, Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2013, roč. 22, č. 4, s. 14-17.

v prípade, že sa páchatel'a priestupku nepodarí potrestať. Zodpovednosť prevádzkovateľ'a za správny delikt pri svojom použití teda konzumuje zodpovednosť páchatel'a za priestupok.⁵⁸

Najväčším problémom danej úpravy je skutočnosť, že prevádzkovateľ je nútený pod hrozbou sankcie označiť aj seba či osobu blízku, čo je v jasnom rozpore s právom neprispievať k vlastnému obvineniu. Obvinený nesmie byť donucovaný nielen k výpovedi, ale ani k inému aktívnemu jednaniu, ktorým by prispieval k obstaraniu dôkazov proti sebe či osobe blízkej.⁵⁹ Prevádzkovateľ síce môže využiť inštitút odoprenia podania vysvetlenia, za priestupok však bude postihnutý prostredníctvom skutkovej podstaty správneho deliktu § 125f.

Je otázne, prečo bola zvolená práve takáto právna úprava, ktorá je v rozpore s ústavne zaručeným právom neprispievať k vlastnému obvineniu. Podobná právna úprava je aj v rakúskom zákone o motorových vozidlách (Kraftfahrzeuggesetz 1967 - KfG). Tento zákon taktiež ukladá prevádzkovateľovi povinnosť oznámiť údaje o osobe, ktorá v určitú dobu riadila vozidlo pod hrozbou pokuty za nesplnenie tejto povinnosti až do 5000 Eur. Ustanovenie však rakúsky ústavný súd označil za protiústavné a danú úpravu zrušil. Následne na to bolo toto ustanovenie v rovnakom znení prijaté ako ustanovenie s právnou silou ústavného zákona a pre tento dôvod už nemohlo byť ústavným súdom opäť zrušené. V § 132 odst.2 veta posledná tohto zákona je stanovené, že právo orgánu verejnej moci (správneho orgánu či súdu) vyžadovať takúto informáciu prevažuje nad právom odmietnutia podania informácie (Auskunftsverweigerung). Úprava sa tak dostala pred ESLP v rozhodnutí zo dňa 8.4.2004, sťažnosť č. 38544/97 Weh v. Austria, kde sa pán Weh, ktorého vozidlom bol spáchaný priestupok prekročenia rýchlosti domáhal ochrany s tým, že bolo porušené jeho právo nevypovedať a neprispievať tak k vlastnému obvineniu obsiahnuté v čl. 6 EÚLP. Súd však zdôraznil, že pán Weh nebol sankcionovaný za prekročenie rýchlosti, ale za neposkytnutie informácie, a preto neobstál jeho argument, že proti nemu neboli žiadne dôkazy o tom, že by sa priestupku dopustil. Ako prevádzkovateľ vozidla je jediný, kto môže a má povinnosť poskytnúť informáciu o tom, kto riadil vozidlo v určitú dobu a túto skutočnosť súd samú o sebe nepovažuje za sebaobviňovanie. Spojenie medzi povinnosťou prevádzkovateľ'a odovzdať informáciu o vodičovi jeho auta a možným konaním o rýchlostnom priestupku (ktoré v podstate nikdy neprebehlo) je len hypotetické a vzdialené. Bez dostatočne určitého

---

⁵⁸ Dôvodová správa k návrhu novely zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemných komunikáciach. [cit. 15. června 2014]. Dostupné na <http://www.lepsipravo.cz/Documents/T26D-F6A6422D46A65A00F4E6935FA8EA46C6/duvodova_zprava.doc>

⁵⁹ HERCZEG, Jiří, NAVRÁTILOVÁ, Jana. K právu neusvedčovať sám sebe při dopravním deliktu, 17. září 2008 [cit. 13. června 2014]. Dostupné na <http://www.ipravnik.cz/cz/novinky/art_5318/k-pravu-neusvedcovat-sam-sebe-pri-dopravnim-deliktu.aspx>.

spojenia s konaním o priestupku, požadovanie informácie pod hrozbou sankcie nemôže byť považované ako porušenie jeho práva nevyповedať a neprispievať tak k vlastnému obvineniu obsiahnuté v čl. 6 EÚLP.⁶⁰

Ako sa s touto právnou úpravou vysporiada český ústavný súd ukáže až čas. Je evidentné, že zákonodarca čerpal okrem iného z úpravy rakúskeho zákona o motorových vozidlách. Rozdiel medzi českou a rakúskou úpravou je ale hlavne ten, že rakúska úprava má právnú silu ústavného zákona, inak by ako predpis s právnou silou obyčajného zákona bol opäť zrušený. Do úvahy však bude musieť ústavný súd brať aj uvedené rozhodnutie ESLP. Problém so zneužívaním ustanovenia o osobe blízkej teda nie je ničím novým a vodiči na českých cestách si budú musieť zvyknúť na skutočnosť, že ich protiprávne jednanie nezostanú nepotrestané.

1.4 Sankcie a ochranné opatrenia

Správne trestanie v českom právnom poriadku je postavené na tzv. dvojkoľajnosti sankčného postihu, čo znamená, že ako právny následok priestupku je možné vedľa sankcií ukladať aj ochranné opatrenia.⁶¹ Ochranné opatrenia môžeme definovať ako preventívne pôsobenie spoločnosti na páchatel'a priestupku s cieľom zamedziť alebo aspoň podstatne znížiť riziko spočívajúce v ďalšom pokračovaní v ohrozovaní či porušovaní záujmov spoločnosti.⁶² PřejstZ umožňuje uložiť dve ochranné opatrenia: obmedzujúce opatrenia a zabranie veci. V oblasti dopravných priestupkov však ochranné opatrenia ukladané nie sú, preto budem ďalej venovať zvýšenú pozornosť len sankciám a to tým, ktoré s touto oblasťou súvisia. Na konci tejto kapitoly sa však pokúsím poukázať na možnosť ich využitia aj pri dopravných priestupkoch.

PřejstZ v §11 taxatívne vymedzuje 5 druhy sankcií: napomenutie, pokutu, zákaz činnosti, prepadnutie veci a zákaz pobytu. Týmto taxatívnym výpočtom PřejstZ dodržiava zásadu *nulla poena sine lege*. Sankciu môže uložiť samostatne, ale spolu s iným druhom sankcie, spolu však nie je možné uložiť pokutu a napomenutie. Pokiaľ k náprave páchatel'a postačuje samotné prejednanie priestupku, správny orgán od uloženia sankcie upustí. Vo výroku

---

⁶⁰ Rozsudok ESLP zo dňa 8.4. 2004 vo veci WEH v. AUSTRIA.

⁶¹ KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha : Linde Praha, 2006.s. 169.

⁶² JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze : C.H. Beck, 2013.s. 109.

rozhodnutia tak bude vyslovená vina, nebude však uložená sankcia.⁶³ SilnZ sa ako špeciálny zákon stavia v § 125c odst. 8 k tomuto pravidla pomerne prísne keďže neumožňuje pri väčšine dopravných priestupkov od uloženia sankcie upustiť, to je však vyvážené možnosťou domluvy v blokovom konaní či možnosťou uloženia sankcie napomenutia, ktoré majú rovnakú morálno-výchovnú funkciu ako inštitút upustenia od uloženia sankcie. Okrem vyššie uvedených pravidiel, musí správny orgán v každom prípade posúdiť kritériá pre ukládanie sankcií vymedzené v §12 PřestZ .

Závažnosť priestupku treba posudzovať najmä na základe spôsobu spáchania priestupku a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatel'a, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v disciplinárnom konaní. Okolnosti, z ktorých je treba usudzovať závažnosť priestupku môže byť napríklad skutočnosť, že priestupku sa dopustil pod tlakom z dôvodu zlého zdravotného stavu spolujazdca⁶⁴ alebo čas kedy sa páchatel' priestupku dopustil: v dopravnej špičke, kedy je miera ohrozenia výrazne vyššia alebo v nočných hodinách. Pri spôsobe spáchania priestupku berie súd do úvahy, či bol čin spáchaný jednaním alebo opomenutím alebo miesto spáchania priestupku, napr. diaľnica, miestna komunikácia či obytná zóna. Pri posudzovaní osoby páchatel'a správny orgán primárne nahliada do evidenčnej karty vodiča, kde zisťuje či sa páchatel' dopúšťal obdobného jednania aj v minulosti. Ako vyplýva z rozhodnutia NSS, však musí brať do úvahy aj inštitút zahľadania sankcie, ktorý je typický v trestnom práve. Pokiaľ teda páchatel' po určitú dobu vedie riadny život, je treba naňho hľadieť ako na „neodsúdeného“ a nepričítať mu túto skutočnosť ako priťažujúcu v zmysle recidívy.⁶⁵ Pokiaľ by správny orgán na uvedené kritériá neprihliadol, prekročil by tým zákonom stanovené medze správneho uváženia a rozhodnutie by z tohto dôvodu bolo nezákonné.⁶⁶

Napomenutie je najmiernejšou sankciou, ktorú je možné uložiť za dopravný priestupok. Podrobnejšia úprava napomenutia v súčasnom PřestZ nie je, preto je na uvážení správneho orgánu akým spôsobom bude napomenutie realizované. Návrh nového PřestZ sa snaží tento stav do určitej miery zmeniť, keďže stanoví, že pri ukladaní napomenutia správny orgán poukáže na protiprávnosť spáchaného jednania a páchatel'ovi priestupku ho vytkne.⁶⁷ Tento druh sankcie je využívaný najmä pri priestupkoch mladistvých, keďže podľa prevládajúceho názoru pokuta svoj výchovný účel nesplní nakoľko mladiství nedisponujú finančnými

---

⁶³ Tamtež s. 67

⁶⁴ Rozsudok NSS zo dňa 25.10.2013 sp. zn. 4 As 86/2013-35

⁶⁵ Rozsudok NSS zo dňa 3.5.2013 sp. zn. 60 A 1/2013-49

⁶⁶ Rozsudok NSS zo dňa 13.12.2004 sp. zn. 7 As 43/2004-51

⁶⁷ Věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [cit. 1. dubna 2014]. Dostupné na <<https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=RACK8ZUC5Q11>>

prostriedkami. S týmto názorom však môžem súhlasiť len sčasti, keďže tvrdenie, že pokuta stráca svoj sankčný a výchovný účel, pokiaľ dôjde k jej zaplateniu zákonnými zástupcami, je pravdivé, ale na druhej strane však napomenutie mladistvých, ktorých mravná vyspelosť je na oveľa nižšej úrovni, v budúcnosti neodradí od opätovného spáchania protiprávneho jednaní.⁶⁸

Pokuta je najtypickejšou sankciou ukladanou za protiprávne jednanie spáchané v oblasti dopravných priestupkov, ktorá sa vyznačuje preventívnou funkciou a zasahuje majetkovú sféru páchatel'a.⁶⁹ Výška pokuty je závislá primárne od toho, či bola uložená v blokovom alebo štandardnom priestupkovom konaní, pričom v štandardnom sa horná hranica pokuty zvyšuje takmer na dvojnásobok. Ďalej sa jej výška odvíja od skutkovej podstaty, ktorú páchatel' svojim protiprávnym jednaním naplnil. Najnižšia pokuta v rozmedzí 1500 Kč až 2500 Kč sa ukladá za menšie prekročenie rýchlosti ako aj telefonovanie počas jazdy a naopak najvyššia v rozsahu 25 000 Kč až 50 000 Kč za riadenie vozidla v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorú si privodila požitím alkoholu či iných návykových látok, odmietnutie dychovej skúšky, riadenie vozidla bez platného vodičského preukazu alebo spôsobenie nehody, pri ktorej je inému ublížené na zdraví.⁷⁰

Druhým najčastejšie ukladaným druhom sankcie je *zákaz činnosti*. Zákaz činnosti v podobe zákazu riadenia motorových vozidiel je možné uložiť aj spoločne s pokutou a len pri priestupkoch, u ktorých to SilnZ výslovne stanoví. Maximálna doba, na ktorú je možné uložiť zákaz činnosti je dva roky. Do tejto doby sa započítava aj doba, počas ktorej bol vodičský preukaz zadržaný Políciou ČR podľa § 118b SilnZ. Po uplynutí polovice doby výkonu tejto sankcie je možné od výkonu zvyšku sankcie upustiť, za podmienky, že páchatel' spôsobom svojho života preukázal, že ďalší výkon nie je potrebný.⁷¹ Táto sankcia má výrazne závažnejší dopad na právne postavenie páchatel'ov. Pre vodičov, ktorý opakovane porušujú pravidlá cestnej premávky a zaplatenie pokuty sa nijak výrazne neprejaví v ich majetkovej sfére sa stáva odobratie vodičského preukazu najúčinnnejším prostriedkom na zabránenie recidívy.

Poslednou sankciou, ktorá prichádza v úvahu pri dopravných priestupkoch je *prepadnutie veci*. Prepadnutie veci, je možné uložiť, pokiaľ vec patrí páchatel'ovi a vec bola ku spáchaníu priestupku použitá alebo určená, alebo bola priestupkom získaná alebo nadobudnutá za vec priestupkom získanou. Dôležitou podmienkou je, že hodnota veci nemôže byť v nápadnom

---

⁶⁸ PEŘINOVÁ, Eva. Správněprávní trestání mladistvých v režimu přestupkového zákona, *Správni právo* roč. 2011, č. 4, s. 209 – 214.

⁶⁹ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze: C.H. Beck, 2013 s. 82

⁷⁰ § 125c odst. 4 písm. a) a f) SilnZ

⁷¹ §14 PřestZ

nepomere k povahe priestupku. Určiť, či je hodnota veci v nápadnom nepomere k povahe priestupku môže byť pomerne zložitá. Najsmerodajnejšia bude výška pokuty, ktorú možno za priestupok uložiť. Do úvahy však musí správny orgán brať všetky kritéria stanovené v §12 PřestZ.⁷²

Prepadnutie motorového vozidla, tak bude možné len pokiaľ jeho hodnota nie je príliš vysoká, keďže maximálna výška pokuty, ktorú je možné uložiť za najzávažnejšie priestupky je 50 000 Kč. Do úvahy tak pripadajú priestupky spáchané motorovými vozidlami bez štátnej poznávacej značky, vozidlá technicky nespôsobilé prevádzky na pozemných komunikáciách či priestupky spáchané pod vplyvom alkoholu či iných omamných látok. V posledných dvoch prípadoch by mali, byť vozidlá zabavované bez ďalšieho, keďže predstavujú vysoké riziko pre ostatných účastníkov cestnej premávky. Rovnako považujem túto sankciu za efektívnu pri priestupkoch použitia antiradaru.

Nemožno zabúdať na skutočnosť, že účastníkmi cestnej premávky nie sú len vodiči motorových vozidiel, ale potenciálne riziko v premávke predstavujú aj chodci či cyklisti. Nezriedka na cestách možno stretnúť cyklistov pod vplyvom alkoholu a vyháňanie sa takýmto účastníkom môže mať tragické následky, či už pre vodiča motorového vozidla alebo cyklistu. V takýchto situáciách považujem za nutné najmä pri páchatel'och bez vodičského preukazu, ktorým nemožno uložiť zákaz činnosti, zabrániť im v účasti na cestnej premávke pod vplyvom. Účinným sa mi javí uloženie sankcie prepadnutia veci (bicykla) a ochranného opatrenia, konkrétne obmedzujúceho opatrenia.

Obmedzujúce opatrenie spočíva v zákaze navštevovať určené verejne prístupné miesta a miestnosti, v ktorých sa podávajú alkoholické nápoje. Skutková podstata priestupku § 125c odst. 1 písm. b) sa vo výpočte priestupkov, v ktorých je možné uložiť obmedzujúce opatrenie nenachádza. Tento stav by mal zákonodarca podľa môjho názoru zmeniť. Ja samozrejme, že uloženie zákazu navštevovať miesta, kde sa podávajú alkoholické nápoje páchatel'ovi v ich požívaní nezabráni, ale spolu so sankciou prepadnutia veci podstatne zníži možnosť, že by takýto páchatel' protiprávne jednanie zopakoval.

---

⁷² JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze: C.H. Beck, 2013 s 71

2. Procesnoprávna úprava správnych deliktov v doprave

2.1 Konanie o správnych deliktoch a priestupkoch

Nakoľko táto práca sa zaoberá nielen priestupkami, ale správnymi deliktami všeobecne je namieste sa zmieniť aspoň v krátkosti aj o konaní o týchto správnych deliktoch. Procesná úprava iných správnych deliktov fyzických osôb, iných správnych deliktov právnických osôb a zmiešaných správnych deliktov je na rozdiel od priestupkov upravená výlučne SprŘ. Súčasný stav prejednávania iných správnych deliktov je značne neuspokojivý, nakoľko SprŘ je zákonom príliš všeobecným pre účely správneho trestania. Odchýlky, ktorými sa konanie o správnych deliktoch vyznačuje, tak musia byť odvodzované pomocou analógie či už z PřestZ alebo z trestného práva.

Takáto nedokonalá úprava tak nevyhovuje požiadavkám, ktoré na správne trestanie kladú medzinárodné dokumenty, hlavne EÚLP. Za pozitívnu v tomto ohľade vidím snahu zákonodarcu zjednotiť konanie o priestupkoch a konania o iných správnych deliktoch, ktoré bude spoločne upravené v *zákone o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. Tento zákon bude upravovať len pravidlá špecifické pre konanie o priestupkoch a ostatné otázky týkajúce sa konania budú ponechané na SprŘ a jeho subsidiárnom použití.⁷³

Priestupky sú rozhodované v priestupkovom konaní, ktoré je zvláštnym druhom správneho konania. Jedná sa o súhrn právnych noriem, ktoré vymedzujú postavenie subjektov tohto konania, ich práva a povinnosti, a prostredníctvom ktorých sa riadi proces prejednávania a rozhodovania priestupkov.⁷⁴ Konanie o dopravných priestupkoch je upravené zákonom č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v znení neskorších predpisov, za širokého podporného použitia zákona č.500/2004 Sb., správní řád, v znení neskorších predpisov. SprŘ je vo vzťahu k PřestZ predpisom subsidiárnym, čo je vyjadrené v § 1 odst. 2. SprŘ, ktorý stanovuje, že tento zákon sa použije v prípadoch, keď zvláštny zákon nestanoví iný postup⁷⁵. PřestZ vyjadruje svoj vzťah k SprŘ v § 51, podľa ktorého sa použijú obecné ustanovenia o správnom konaní, pokiaľ on sám alebo iný zákon nestanoví inak.⁷⁶ Z uvedeného vyplýva, že PřestZ je vo vzťahu špeciality k SprŘ. Niektorí autori považujú toto ustanovenie za nadbytočné

---

⁷³ Věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [cit. 3. dubna 2014]. Dostupné na <https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=RACK8ZUC5Q11>, MATES, Pavel. *Základy správního práva trestního*. 5. vyd. V Praze : C.H. Beck, 2010. s. 174-177

⁷⁴ ČERNÝ, Jan a kol. *Přestupkové řízení : příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha : Linde, 2011. s. 28.

⁷⁵ §1 odst. 2 SprŘ

⁷⁶ §51 PřstZ

vzhľadom na vyššie uvedený vzťah subsidiarity v SprŘ.⁷⁷ Konanie o dopravných priestupkoch nie je teda priestupkovým zákonom upravené komplexne. Mnohé inštitúty však upravuje rozdielne od SprŘ napr. obligatórne ústne pojednávanie v 1. stupni, vymedzenie účastníkov, dôvody zastavenia konania alebo upravuje inštitúty špecifické pre správne trestanie, ktoré SprŘ nepozná, zákaz reformatio in peius, blokové a príkazné konanie atď.⁷⁸ V nasledujúcom výklade bude pozornosť venovaná štandardnému priestupkovému konaniu, skrátené formy konania sú spomenuté na konci kapitoly.

2.2 Príslušnosť k prejednávaniu dopravných priestupkov

Vecná príslušnosť určuje, ktorý správny orgán má v danej veci právomoc a pôsobnosť na základe hmotnoprávných predpisov. Vymedzuje, ktorý typ orgánu bude rozhodovať vo veci v 1. stupni.⁷⁹ Obecne je vecná príslušnosť upravená v § 52 písm. a) PřestZ, ktorý stanoví, že k prejednávaniu priestupkov je príslušný obecný úrad. V oblasti dopravných priestupkov však platí špeciálne ustanovenie §124 odst. 5 písm. j) SilnZ, ktoré agendu dopravných priestupkov prenecháva do pôsobnosti obecným úradom obcí s rozšírenou pôsobnosťou. Na tomto mieste je nutné podotknúť, že prejednávanie dopravných priestupkov nemôže byť zverené priestupkovej komisii ako zvláštnemu orgánu obce^{80, 81}, pretože v zmysle § 61 odst. 1 písm. c) ObcZ prenesená pôsobnosť vo veciach, ktoré stanovujú zvláštne zákony, je v rozsahu obecného úradu s rozšírenou pôsobnosťou vykonávaná týmto úradom. Uvedené vymedzenie vecnej príslušnosti však platí, len v štandardnom priestupkovom konaní resp. v prípade, že priestupok nebol rozhodnutý v blokovom konaní, pretože väčšina dopravných priestupkov býva rozhodnutá práve v tomto konaní, kde je vecná príslušnosť vymedzená rozdielne (bližšie vid'. kap. 2.6.1).

Funkčná príslušnosť určuje, ktorý orgán či článok v rámci vnútornej organizačnej štruktúry vecne príslušného správneho orgánu bude vo veci rozhodovať. Jedná sa o akýsi druh vecnej príslušnosti. Obecné úrady sa v praxi členia na rôzne odbory či referáty. Priestupkovú

---

⁷⁷ MATES, Pavel. *Základy správního práva trestního*. 5. vyd. V Praze : C.H. Beck, 2010. s.90

⁷⁸ ČERVENÝ, Zdeněk. *Přestupkové právo : komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17., aktualiz. vyd. Praha : Linde Praha, 2011. s. 130.

⁷⁹ SKULOVÁ, Soňa. *Správní právo procesní*. 2. upr. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 386 s. 73.

⁸⁰ Obce môžu zriaďovať ako svoj zvláštny orgán komisie k prejednávaniu priestupkov podľa § 53 odst. 3 PřestZ. Tieto komisie zriaďuje starosta obce, ktorý aj menuje a odvoláva ich členov.

⁸¹ MATES, Pavel. *Základy správního práva trestního*. 5. vyd. V Praze : C.H. Beck, 2010. s. 92.

agendu v oblasti dopravy, teda spravidla rozhodujú referáty dopravy, odbory dopravnosprávnych agend či iné.⁸²

Miestna príslušnosť je vymedzená v § 55 PřestZ tak, že na prejednanie priestupku je miestne príslušný správny orgán, v ktorého územnom obvode bol priestupok spáchaný. Dôvod takto určenej príslušnosti má význam hlavne z hľadiska dokazovania. Z tohto obecného pravidla, však v odst. 3 PřestZ pripúšťa výnimku z dôvodu uľahčenia prejednanja alebo z iného dôležitého dôvodu, keď miestne príslušný obecný úrad môže aj bez súhlasu postúpiť vec inému obecnému úradu obce s rozšírenou pôsobnosťou, v ktorého územnom obvode sa páchatel zdržuje alebo pracuje.⁸³

2.3 Činnosť pred zahájením konania

2.3.1 Súčinnosť

Samotnému prejednaniu dopravného priestupku spravidla predchádza činnosť orgánov Polície ČR, ktorej účelom je urobiť potrebné šetrenia k zisteniu osoby podozrivej zo spáchania priestupku a k zaisteniu dôkazných prostriedkov nevyhnutných pre neskoršie dokazovanie pred správnym orgánom.⁸⁴ Táto činnosť je vyhradená výlučne orgánom Polície ČR, keďže dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou prevádzky na pozemných komunikáciách náleží výhradne do ich pôsobnosti.⁸⁵ Podľa § 58 odst. 1 PřestZ orgány Polície ČR oznamujú príslušným správnym orgánom priestupky, o ktorých sa dozvedia, pokiaľ nie sú samé príslušné k ich prejednaniu. Orgány Polície ČR sú oprávnené k prejednávaniu priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti len v rámci blokového konania. V prípade, že k uloženiu pokuty v blokovom konaní nedôjde (napr. z dôvodu neochoty osoby obvinenej zo spáchania priestupku) je orgán Polície ČR povinný o zistených skutočnostiach spísať úradný záznam a ten pripojiť k oznámeniu.

Forma oznámenia priestupku proti bezpečnosti a plynulosti orgánmi Polície ČR (§58 odst.2 PřestZ) sa teda výrazne líši od bežného oznámenia podľa § 58 odst. 1 PřestZ, v ktorom orgány Polície ČR nemusia vykonávať potrebné šetrenia. Oznámenie by malo obsahovať okrem právnej kvalifikácie skutku, dôkazných prostriedkov, ktoré sú im známe, a ktoré preukazujú, že ide o priestupok a že bol spáchaný určitou osobou, označenie orgánu a osobných údajov osoby podozrivej zo spáchania priestupku aj osobné údaje svedkov príp. poškodeného, stručný a výstižný opis skutku, úradný záznam o podaní vysvetlenia osoby

---

⁸² KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha : Linde Praha, 2006. s. 145.

⁸³ §55 PřestZ

⁸⁴ §58 odst. 2 písm. f) PřestZ

⁸⁵ §124 odst. 9 SilnZ

podozrivej vrátane jej poučenia⁸⁶. Toto oznámenie je povinný urobiť do 30 dní odo dňa kedy sa o priestupku dozvedel. V prípade, že orgán Polície ČR na základe potrebných šetrení zistí, že sa nejedná o priestupok, ale o trestný čin, vec odovzdá príslušnému orgánu. V prípade, že priestupok nie je možné prejednať (napr. sa jedná o osobu požívajúcu imunity alebo o osobu mladšiu 15 rokov), vec odloží.⁸⁷

2.3.2 Podávanie vysvetlenia

Podľa § 60 odst. 1 PřestZ je každý povinný podať potrebné vysvetlenie k prevereniu oznámenia o priestupku. Podanie vysvetlenia podľa PřestZ je špeciálne k úprave v SprŘ, ktorá sa použije subsidiárne (napríklad možnosť predvolania a predvedenia, nemožnosť použitia záznamu o podanom vysvetlení ako dôkazného prostriedku).⁸⁸ Tento inštitút je však nutné odlišovať od podania vysvetlenia orgánom Polície ČR či obecnej polície. Aj keď podstata oboch podaní je rovnaká, existujú medzi nimi rozdiely. U vysvetlení podľa zákonov PolČR a ObcPol sa spisuje úradný záznam a ďalej nie je možné uložiť poriadkovú pokutu, pokiaľ sa osoba na podanie vysvetlenia nedostaví.⁸⁹ V prípade priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti premávky sa v praxi častejšie vyskytuje podanie vysvetlenia orgánu Polície ČR vzhľadom na jeho povinnosť vykonať potrebné šetrenia pre následné konanie pred správnym orgánom.

2.3.3 Odloženie veci

V rámci postupu správneho orgánu pred zahájením konania môže dôjsť aj k odloženiu veci. §66 PřestZ rozlišuje obligatórne a fakultatívne dôvody pre odloženie veci. Správny orgán vec musí odložiť, pokiaľ osoba podozrivá z priestupku požíva výsad a imunit, v dobe spáchania priestupku nedovršila 15 rok, či zomrela pred zahájením konania; ďalej vec odloží pokiaľ došlo oznámenie neodôvodňuje začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci, o skutku sa vedie trestné stíhanie, o skutku už právoplatne rozhodol správny orgán alebo orgán činný v trestnom konaní, alebo sa o skutku rozhodlo v blokovom konaní, o skutku sa už rozhodlo v disciplinárnom konaní a uložené opatrenie sa považuje za postačujúce,

⁸⁶ ČERNÝ, Jan a kol. *Přestupkové řízení : příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha : Linde, 2011. s. 56.

⁸⁷ §58 PřestZ

⁸⁸ Rozsudok NSS zo dňa 9.9.2010 sp. zn. 1 As 34/2010: „Přípustností použití záznamu o podaném vysvětlení v přestupkovém řízení se však přestupkový zákon nezabývá. Přestupkový zákon neobsahuje zvláštní normy týkající se důkazních prostředků a dokazování, a proto je třeba subsidiárně aplikovat správní řád, který v § 137 odst. 4 stanoví, že záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek. Nejvyšší správní soud je tedy opačného názoru než krajský soud, neboť se domnívá, že § 137 odst. 4 správního řádu je třeba aplikovat i v řízení o přestupku“

⁸⁹ ČERNÝ, Jan a kol. *Přestupkové řízení : příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha : Linde, 2011. s. 52-53, 83-84.

zodpovednosť za priestupok zanikla, alebo nezistí do 60 dní, skutočnosti odôvodňujúce zahájenie konania proti určitej osobe. Fakultatívnym dôvodom pre odloženie veci je prípad kedy sankcia, ktorú je možné za priestupok uložiť, je bezvýznamná vedľa trestu, ktorý bol alebo bude podľa očakávania uložený osobe podozrivej z priestupku za iný trestný čin v trestnom konaní.

Rozhodnutie o odložení veci sa nevydáva a vyrozumie sa o ňom len poškodený.⁹⁰ V zmysle § 158 odst.1 SprŘ sa jedná o iný úkon správneho orgánu, na ktorý sa vzťahuje časť štvrtá SprŘ. Podľa rozhodnutia NSS sp. zn. 9 As 57/2008 však tento postup prichádza v úvahu len pri konaniach vedených ex offa, ktorými konania o dopravných priestupkoch v zásade sú. Pri návrhových priestupkoch (napr. priestupok podľa §125c písm. h) SilnZ spáchaného medzi osobami blízkymi) sa o odložení veci rozhoduje uznesením podľa § 43 SprŘ, ktoré sa však len poznamenáva do spisu. V tomto prípade je s takýmto uznesením nutné zaobchádzať ako s rozhodnutím, proti ktorému je možné následne podať odvolanie, prípadne žalobu v správnom súdnictve.⁹¹

2.3.4 Postúpenie veci

Jedným z možných vyriešení veci ešte pred zahájením konania je aj postúpenie veci. V prípade, že dôjde k postúpeniu veci až po zahájení konania, správny orgán konanie zastaví podľa § 76 odst. 1 písm. l) PřestZ. PřestZ upravuje 4 prípady, kedy správny orgán vec postúpi.

V prvom rade správny orgán postúpi vec štátnemu zástupcovi alebo orgánom Polície ČR, pokiaľ okolnosti nasvedčujú, že bol spáchaný trestný čin. V oblasti dopravných priestupkov prichádza v úvahu napríklad situácia, keď pri dopravnej nehode dôjde k ublíženiu na zdraví.

Druhým dôvodom pre postúpenie veci je aj prípad, keď dopravný priestupok spácha osoba uvedená v § 10 PřestZ, teda osoby podliehajúce vojenskej disciplinárnej právomoci a príslušníci bezpečnostných zborov. Priestupky týchto osôb prejednávajú disciplinárne orgány, väčšinou sú to služobní nadriadení.⁹² Pokiaľ by v týchto prípadoch o priestupku rozhodoval obecný úrad, jednalo by sa o ničotné rozhodnutie z dôvodu nedostatku vecnej príslušnosti.⁹³

Protiprávne jednanie, ktoré sa nekvalifikuje ako priestupok, ale ako iný správny delikt, postúpi správny orgán orgánu príslušnému. Iného správneho deliktu sa môže dopustiť

---

⁹⁰ § 66 odst. 4

⁹¹ Rozsudok NSS zo dňa 13.8.2009 sp. zn. 9 As 57/2008

⁹² §50 zákona 221/1999 Sb. o vojákách z povolání, § 186 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁹³ Rozsudok NSS zo dňa 19.5.2010 sp. zn. 1 As 36/2010-44

právnická osoba či podnikajúca fyzická osoba. V úvahu prichádzajú správne delikty podľa § 125d a §125f SilnZ. Ustanovenie o postúpení vecí však pri správnych deliktoch v oblasti dopravy stráca význam, pretože k ich prejednávaní je podľa § 125e odst. 4 SilnZ vecne príslušný obecný úrad obce s rozšírenou pôsobnosťou, rovnako ako pri priestupkoch.

Posledným dôvodom postúpenia vecí je situácia, keď dopravný priestupok spácha poslanec alebo senátor. V prípade, že o to požiada, bude priestupok prejednaný v disciplinárnom konaní mandátovým a imunitným výborom príslušnej komory Parlamentu ČR,⁹⁴ inak bude priestupok rozhodnutý v bežnom konaní podľa PřestZ.

2.4. Konanie v prvom stupni

2.4.1 Účastníci konania

Účastníkov priestupkového konania vymedzuje PřestZ v § 72 a to taxatívne, čiže nie je možné, aby okrem týchto osôb bol účastníkom ešte niekto iný. Ustanovenie tohto paragrafu je nutné chápať ako špeciálne k ustanoveniu § 27 SprŘ. V priestupkovom konaní sa rozlišujú 4 kategórie účastníkov. Účastníkom konania však nemusia byť nutne všetky kategórie účastníkov, obligatórne musí byť účastníkom len obvinený.

Obvineným sa stáva fyzická osoba od okamžiku, kedy voči nemu správny orgán učiní prvý procesný úkon, ktorým býva zvyčajne predvolanie podozrivej osoby k ústnemu pojednávaniu. Na takúto osobu sa hľadí ako by bola nevinná, pokiaľ jej vina nebude vyslovená právoplatným rozhodnutím. Obvinený z priestupku má v konaní viacero práv, vyjadrených v rôznych právnych predpisoch. Tými sú čl. 6 EÚLP, SprŘ a niektoré z nich sú sústredené v § 73 odst.2 PřestZ. Patria medzi ne právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, právo uplatňovať skutočnosti a navrhovať dôkazy na svoju obhajobu, právo podávať návrhy a opravné prostriedky, právo neprispievať k svojmu obvineniu (zákaz sebaobviňovania).

Poškodený je účastníkom konania, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom. Za poškodeného je nutné považovať aj fyzickú osobu, ktorej bola priestupkom spôsobená ujma na zdraví. Ako bolo spomenuté vyššie, poškodený nie je nutne účastníkom a okrem toho je ním len vo vzťahu k tej časti priestupkového konania, v ktorej ide

---

⁹⁴ §13 zákona č. 90/1995 Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, §14,§19 zákona č. 107/1999 Sb. o jednacím řádu Senátu

o prejednanie náhrady škody.⁹⁵ Aby poškodený mohol byť účastníkom konania, musí však svoj nárok v konaní uplatniť alebo konanie iniciovať.⁹⁶

Posledným účastníkom konania o dopravnom priestupku môže byť *navrhovateľ*, na ktorého návrh bolo zahájené konanie. Tento účastník sa však v konaní o dopravných priestupkoch bude vyskytovať len v prípade že sa prejednáva priestupok, pri ktorom obvinený spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej bolo niekomu ublížené na zdraví a táto osoba je osobou blízkou obvinenému.⁹⁷

2.4.2 Zahájenie konania a ústne pojednávanie

Konania o priestupkoch v doprave sú prevažne nenávrhové (s výnimkou priestupku podľa §125c písm. h) SilnZ spáchaného medzi osobami blízkymi), a preto sú ovládané zásadou oficiality. Pokiaľ sa vec neskončí odložením alebo postúpením veci v „prípravnom konaní“ zahájí správny orgán konanie o priestupku bezodkladne, najneskôr do 60 dní.

Konanie je zahájené dňom, kedy správny orgán oznámi zahájenie konania obvinenému, najčastejšie formou predvolania k ústnemu pojednávaniu.⁹⁸ Predvolanie je jedným zo zaist'ovacích prostriedkov účelu a priebehu priestupkového konania. V predvolaní musí byť obvinený poučený o práve nechať sa zastupovať v konaní zmocnencom a upozorní ho na možnosť uloženia poriadkovej pokuty a možnosť predvedenia, či na možnosť prejednanja priestupku v jeho neprítomnosti v prípade, že sa obvinený bez dôležitého dôvodu k pojednávaniu nedostaví.⁹⁹

Okrem obvineného sa predvolávajú aj iné osoby, ktorých účasť je na pojednávaní nutná. Sú nimi účastníci konania, znalci a svedkovia. Predvolanie sa vyhotovuje písomne a doručuje sa do vlastných rúk s dostatočným najmenej päťdňovým predstihom, čím umožňuje predvolaným osobám pripraviť sa na ústne pojednávanie.

Pre priestupkové konanie v I. stupni je typická zásada ústnosti. V II. stupni sa nariadi ústne pojednávanie, len v prípade, že to je nutné k splneniu účelu konania a uplatneniu práv účastníkov.¹⁰⁰ Okrem predvolaných osôb sa konania môžu zúčastňovať jedine pracovníci správneho orgánu, zástupcovia účastníkov či zákonný zástupcovia, keďže pojednávanie je zásadne neverejné. Vedenie konania zabezpečujú úradné osoby oprávnené k tomu podľa

---

⁹⁵ JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze : C.H. Beck, 2013. s. 385.

⁹⁶ Rozsudok NSS zo dňa 29.8.2007 sp.zn. 2 As 73/2006

⁹⁷ §72 PřestZ

⁹⁸ §46 SprŘ

⁹⁹ KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha : Linde Praha, 2006. s. 227.

¹⁰⁰ §49 odst.1 SprŘ

vnútorných predpisov správneho orgánu.¹⁰¹ Hlavnou časťou ústneho pojednávania je dokazovanie, nie je však vylúčené vykonávanie dôkazov aj mimo ústne pojednávanie, pričom účastníkovi musí byť daná možnosť klásť svedkom otázky.¹⁰²

2.4.3 Dokazovanie

Dôkazy sú jedným z najdôležitejších podkladov pre vydanie rozhodnutia. V priestupkovom konaní, v ktorom má byť z úradnej povinnosti uložená povinnosť, je správny orgán povinný aj bez návrhu zistiť všetky rozhodné okolnosti v prospech aj neprospech obvineného. Takto vyjadrená vyšetrovacia zásada však nezbavuje účastníkov povinnosti označiť dôkazy k podpore svojich tvrdení.¹⁰³ Správny orgán však návrhmi účastníkov nie je viazaný, ale vždy vykoná dôkazy, ktoré sú potrebné k zisteniu stavu veci.¹⁰⁴ Svojou úvahou však nemôže obmedziť právo osôb navrhovať dôkazy, tak ako judikoval NSS v rozhodnutí zo dňa..., sp. zn. 4 As 2/2005-62, kde v posudzovanej veci správny orgán odmietol vykonať dôkaz svedeckej výpovede spolujazdcov len s poukazom na jej účelovosť pre priateľský vzťah obvineného k svedkovi: „...*tím však nesmí omezit právo osob, které čelí obvinění trestní povahy v širším slova smyslu, vyslychat nebo dát vyslychat svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslechu svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek jako svědků proti sobě.(...) Odmítnutí návrhu na provedení důkazu výsledkem takového svědka je porušením práva na spravedlivý proces. Tento postup, jenž vedl k faktickému vyloučení důkazů navržených ve prospěch obviněného z přejetí závěru o skutkovém stavu věci toliko na základě jednostranných důkazů, je porušením čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.*¹⁰⁵

Priestupkové konanie je síce teda ovládané zásadou voľného hodnotenia dôkazov, tým však nesmie byť obvinenému bezdôvodne odoprené právo uvádzať skutočnosti a navrhovať dôkazy vo svoj prospech. Správny orgán sa vždy musí patrične v odôvodnení rozhodnutia vyrovnáť s dôvodom nevykonania dôkazu.

¹⁰¹ ČERNÝ, Jan a kol. *Přestupkové řízení : příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha : Linde, 2011. s. 111-114.

¹⁰² Rozsudok NSS zo dňa 18.4.2010 sp.zn. 4 As 10/2006-5: „*Účastník správního řízení má právo klást svědkům otázky, i když je jejich výslech prováděn mimo ústní jednání, a o takto prováděném důkazu musí být vyrozuměn, a to i přes znění § 33 odst. spr. řádu, který se dotýká právě práva na kladení otázek vyslychanému svědkovi, přičemž hovoří pouze o situaci, kdy je tento výslech konán v rámci ústního jednání či místního ohledání. Přesto je nutné uvedené pravidlo aplikovat vždy, je-li správním orgánem ve vztahu k účastníku řízení prováděno dokazování, aby byla zachována rovnost postavení účastníků správního řízení, čemuž odpovídá i znění § 51 odst. 2 nového spr. řádu (č. 500/2004 Sb.)*“

¹⁰³ Rozsudok NSS zo dňa 28.2.2013 sp. zn. 5 As 64/2011-66

¹⁰⁴ §50, §52 SprŘ

¹⁰⁵ Rozsudok NSS zo dňa 20.1.2006 sp. zn. 4 As 2/2005-62

K vykonaniu dôkazu je možné použiť všetky dôkazné prostriedky, ktoré sú vhodné na zistenie stavu vecí, a ktoré nie sú získané alebo vykonané v rozpore s právnymi predpismi. Sprŕ ďalej vymenúva najčastejšie používané dôkazné prostriedky, ktorými sú listiny, obhliadka, svedecká výpoveď a znalecký posudok.¹⁰⁶ V konaní o dopravných priestupkoch sa ako dôkazy často používajú videozáznamy a fotografie získané pomocou dopravne bezpečnostných technických prostriedkov.

Dokazovanie pri dopravných priestupkoch môže byť v určitých prípadoch pomerne zložité, a preto aby tieto priestupky mohli byť sankcionované musia orgány vykonávajúce dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky disponovať náležitými technickými prostriedkami, ktoré sú nenahraditeľné pri dokazovaní porušenia pravidiel cestnej premávky. Dopravne bezpečnostné technické prostriedky sú pomôcky, prístroje a zariadenia používané orgánmi Polície ČR a obecnej polície pri zabezpečovaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky.¹⁰⁷

Najčastejšie sa jedná o tzv. radary (mobilné a stacionárne) či videokamery inštalované na zariadeniach svetelnej signalizácie. Nutnosťou je najmä pri radaroch používaných na meranie rýchlosti vozidla, aby spĺňali všetky technické požiadavky a boli používané v súlade s návodom výrobcu. V opačnom prípade môže byť takto získaný dôkaz prehlásený za nezákonný. Práve nezákonnosť dôkazov takto získaných technickými zariadeniami býva obvinenými namietaný v konaní, čo správny orgán dostáva do situácie, kedy nie je schopný uniesť dôkazné bremeno. Niektoré námietky obvinených o nezákonnosti získaných dôkazných prostriedkov však často hraničia s absurditou, napr. vypnuté výstražné svetlá modrej farby či často namietané prekročenie rýchlosti policajným vozidlom pri získavaní snímky meraného vozidla.¹⁰⁸

2.4.4 Zastavenie konania a rozhodnutie o dopravnom priestupku

Konanie o dopravnom priestupku sa môže skončiť dvoma spôsobmi: meritórnym rozhodnutím alebo procesne správnym rozhodnutím. Oba inštitúty spadajú pod pojem rozhodnutia v širšom zmysle, ktorým je individuálny, verejne mocenský, jednostranný akt vydaný vykonávateľom verejnej správy na základe zákona v správnom konaní. V prípade, že sa týmto aktom zakladajú, menia alebo rušia práva alebo povinnosti určitej osoby, v priestupkovom konaní ide o uznanie viny, vydá správny orgán rozhodnutie podľa § 67 násl.

---

¹⁰⁶ §51 Sprŕ

¹⁰⁷ KOPECKÝ, Zdeněk, PAVLÍČEK, Kamil. *Dopravně bezpečnostní činnost* .: Vyd. 1. Praha : Police History, 2006. s 47

¹⁰⁸ Rozsudok KS v Ostravě zo dňa 26.2.2010 sp. zn. 58 Ca 46/2009-37

SprŘ v spojení s § 77 PřestZ. Správný orgán může rovnako prehlásit, že táto osoba je nevinná, v tomto prípade však rozhoduje formou *uznesenia* o zastavení konania podľa § 76 PřestZ, aj keď sa nepochybné jedná o rozhodnutie v merite veci.¹⁰⁹ V takejto situácii je nutné s uznesením zaobchádzať ako s rozhodnutím podľa § 67 odst. 1, pretože ide o rozhodnutie správneho orgánu v určitej veci, ktorým sa prehlasuje, že osoba práva alebo povinnosti má alebo nemá.¹¹⁰ Okrem dôvodov v § 76 odst. 1 písm. a), b), c) a j) PřestZ, ktoré nepochybné majú charakter rozhodnutia vo veci, k zastaveniu dochádza z formálno-procesných dôvodov vymedzených v § 76 PřestZ, bez toho aby sa rozhodovalo o predmete konania.¹¹¹ Tieto dôvody sú v podstate zhodné s dôvodmi, pri ktorých dochádza k odloženiu veci (viď kapitola 2.4.3).

Vydať rozhodnutie je správny orgán povinný v jednoročnej prekluzívnej lehote. Táto lehota sa počíta odo dňa spáchania priestupku a jej márnym uplynutím zaniká zodpovednosť za priestupok, čo znamená, že ho už nemožno prejednať.¹¹² Je nutné dodať, že zahájením konania o priestupku sa táto lehota neprerušuje. V praxi táto skutočnosť spôsobuje správnym orgánom značné problémy, z dôvodu ich preťažnosti priestupkovou agendou. Páchatelia tak často konajú obštrukčne a snažia sa konania rôznym spôsobom „naťahovať“ s nádejou, že lehota uplynie a zanikne tak ich zodpovednosť za priestupok. V novom zákone o priestupkoch, ako vyplýva z vecného zámeru tohto zákona, sa tento stav mení a zahájením konania sa lehota prerušuje.¹¹³

PřestZ upravuje len niektoré špeciálne náležitosti týkajúce sa výroku rozhodnutia, čiže je nutné subsidiárne použiť aj úpravu § 68 v SprŘ. Rozhodnutie vždy obsahuje výrokovú časť, odôvodnenie a poučenie účastníkov.

Výroková časť musí obsahovať riešenie otázky, ktorá bola predmetom konania, právne ustanovenia, podľa ktorých bolo rozhodované, označenie účastníkov a lehotu k splneniu povinnosti. Pokiaľ sa jedná o rozhodnutie, ktorým sa vyslovuje vina ďalej musí obsahovať popis skutku s označením jeho miesta a času spáchania, druh a výmera sankcie prípadne rozhodnutie o upustení od uloženia sankcie, rozhodnutie o nákladoch konania a v niektorých prípadoch rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia, o nároku na náhradu škody či rozhodnutie o započítaní doby zákazu činnosti (typicky doby, po ktorú bol zadržaný vodičský

---

¹⁰⁹ SKULOVÁ, Soňa. *Správní právo procesní*. 2. upr. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. s 176.

¹¹⁰ §67 odst. 1 SprŘ

¹¹¹ VEDRAL, Josef. *Přestupkové řízení a nový správní řád*. Správní právo, 2006, č. 3, str. 137-179

¹¹² §20 odst.1 PřestZ

¹¹³ Věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [cit. 15. května 2014]. Dostupné na <https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=RACK8ZUC5Q11>

preukaz do doby sankcie zákazu činnosti).¹¹⁴ Celkovo by mal byť výrok jednoznačný, presný a zrozumiteľný. V oblasti správneho trestania kde spadá aj rozhodovanie o dopravných priestupkoch by mal správny orgán dbať na podrobnosť a precíznosť formulácie výrokov rovnako, ako v prípade rozhodnutí o vine a treste prijímaných trestnými súdmi.¹¹⁵

Odôvodnenie je ďalšou esenciálnou časťou rozhodnutia, v ktorej sú uvedené všetky skutočnosti, ktoré odôvodňujú výrok rozhodnutia. Základné nároky na odôvodnenie vymedzuje § 68 odst.3 SprŘ, sú nimi: podklady pre vydanie výroku, úvahy, ktorými sa správny orgán riadil pri ich hodnotení a pri výklade právnych predpisov a informácie o tom, ako sa správny orgán vysporiadal s návrhmi a námietkami účastníkov a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia je aj poučenie o opravnom prostriedku. Poučenie zahŕňa informáciu, či je rozhodnutie konečné alebo je možné sa proti nemu odvolať a lehotu, v ktorej je možno tak spraviť.

2.5. Skrátené typy konania

2.5.1 Blokové konanie

Blokové konanie je najčastejším spôsob ako dochádza k prejednávaniu dopravného priestupku, ktorý sa radí medzi tzv. skrátené formy konania. Ide o špecifický druh konania o priestupku a vyznačuje sa svojou jednoduchosťou, neformálnosťou, hospodárnosťou, rýchlosťou postihu a rovnako aj bezprostredným výchovným účinkom na páchatel'a.¹¹⁶ Blokové konanie je upravené v §84 až §86 PřestZ a je využívané najmä v oblasti menej závažnejších priestupkov. Dopravný priestupok je možné vyriešiť v tomto konaní za splnenia troch základných podmienok: nestačí domluva, priestupok je spoľahlivo zistený a páchatel' je ochotný pokutu zaplatiť.¹¹⁷

K prvej podmienke treba dodať, že domluva nie je druhom sankcie. Jedná sa o neformálny spôsob prejednávania priestupku, ktoré spočíva v upozornení na protiprávne jednanie. V tomto prípade žiadne blokové konanie neprebíha a je len na uvážení správneho

---

¹¹⁴ § 68 SprŘ, § 77 PřestZ, KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi. 2.*, přeprac. a dopl. vyd. Praha : Linde Praha, 2006. s. 253.

¹¹⁵ Rozsudok NSS zo dňa 23.2.2012 sp. zn. 1 As 6/2012-47

¹¹⁶JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení : komentář. Vyd. 2.* V Praze : C.H. Beck, 2013. s. 455.

¹¹⁷ §84 PřestZ

orgánu, či bude tímto způsobem postupovat.¹¹⁸ Pokud domluva stačit nebude, musí správný orgán uložit pokutu, která je jedním druhem sankcie, který je možný v blokovom konaní uložit.

Ako som spomenul vyššie, blokové konanie sa využíva u menej závažných priestupkov, kde je škodlivosť nízka, čomu odpovedá aj výška pokuty, ktorú možno uložiť. V blokovom konaní o dopravných priestupkoch to je 2500 Kč¹¹⁹, ktorá je vyššia než prípustná hranica stanovená PřestZ 1000 Kč. Mladistvému je možné uložiť pokutu do výšky 500 Kč, v prípade, že SilnZ umožňuje uložiť pokutu vyššiu ako 1000 Kč, je možné mladistvému páchatelovi uložiť pokutu do výšky 1000 Kč.¹²⁰ Pri určovaní výšky rovnako platia pravidlá pre ukládanie sankcií a správny orgán musí prihliadnuť na závažnosť priestupku (viď kap. 1.5)

Ďalšou podmienkou blokového konania je spoľahlivosť zisteného skutkového stavu. Ten nemusí byť zistený úplne, keďže je korigovaný súhlasom obvineného, ktorým okrem iného potvrdzuje, že protiprávny čin spáchal. Túto podmienku interpretoval aj NSS v jednom zo svojich rozhodnutí: *„Další podmínkou podávanou z téhož ustanovení, jež musí být kumulativně s první podmínkou splněna, pak je, že přešupek je spolehlivě zjištěn. V případě, že by ten, kdo se dle názoru správního orgánu přešupku dopustil, nepovažoval přešupek za spolehlivě zjištěný, případně by z jiného důvodu nebyl ochoten pokutu zaplatit, bylo by třeba posuzovat otázky skutkové a právní týkající se spáchání správním orgánem tvrzeného přešupku, a bylo by tak potřeba provádět ve věci dokazování. To by probíhalo v "běžném" správním řízení. Zahájení takového správního řízení o přešupku je tedy fakticky v dispozici té osoby, jež se přešupku dopustila, byť je zahajuje správní orgán, neboť právě této osobě je dáno na výběr, zda využije svého práva na to, aby správní orgán spáchání přešupku prokazoval a aby bylo řádně prováděno skutkové i právní hodnocení jejího jednání. Faktická dispozice osoby obviněné z přešupku je tu tedy dána tím, že taková osoba buď považuje přešupek za spolehlivě zjištěný, nehodlá o něm vést takové řízení, v němž by byly posuzovány jak otázky skutkové, tak otázky právní, a souhlasí se sankcí, jež je jí v blokovém řízení ukládána, nebo přešupek nemá za prokázaný, a nesouhlasí tedy se zaplacením pokuty, přičemž využívá svého práva, jež jí nelze odeprít, na zahájení správního řízení o přešupku.“*¹²¹

---

¹¹⁸JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přešupcích a přešupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze : C.H. Beck, 2013. s. 458

¹¹⁹ Za priestupky podľa § 23 odst. 1 písm. i) a t) je možné

¹²⁰ §125c odst. 6, §19 odst. 3 PřestZ

¹²¹ Rozsudok NSS zo dňa 29.12.2004 sp. zn. 6 As 49/2003-46

Podľa tejto interpretácie je tak na obvinenom, či sa „uspokojí“ so spoľahlivým zistením skutkového stavu alebo s ním z nejakého dôvodu nesúhlasí a požaduje vykonať ďalšie dokazovanie v štandardnom priestupkovom konaní.

Ochotu pokutu zaplatiť páchatel' vyjadruje svojim súhlasom s výškou pokuty a jej zaplatením s tým, že bol skutok spoľahlivo zistený a nakoniec aj so samotným blokovým konaním. Svoj súhlas potvrdzuje páchatel' podpisom pokutového bloku.¹²² Podpisom nadobúda rozhodnutie právoplatnosť a proti uloženiu pokuty nie je možné sa odvolať.

Súhlas však neznamená, že páchatel' je povinný zaplatiť pokutu na mieste. Pokiaľ páchatel' nemá pri sebe dostatok finančných prostriedkov, alebo odmietne zaplatiť z iných dôvodov, bude mu vydaný blok na pokutu na mieste nezaplatenú, ktorého časť B obsahuje poštovú poukážku a poučenie o spôsobe zaplatenia, lehote splatnosti a dôsledkoch nezaplatenia pokuty.

Správnymi orgánmi vecne príslušným k prejednávaniu dopravných priestupkov v blokovom konaní sú podľa § 86 písm. a) PřestZ orgány Polície ČR, niektoré dopravné priestupky môžu v blokovom konaní prejednávať aj strážnici obecnej polície.¹²³ Obecna polícia má právomoc v troch oblastiach: nedovolené zastavenie a státie (kde je možné zaradiť aj priestupok neoprávneného státia vozidla v miestach, ktoré je možné použiť k státiu len za poplatok), porušenie zákazu vjazdu, prekročenie maximálnej rýchlosti.¹²⁴ Vecne príslušný k prejednávaniu priestupkov v blokovom konaní je aj obecný úrad obce s rozšírenou pôsobnosťou, s touto možnosťou sa však v praxi stretávame minimálne.

Špecifickosť a neformálnosť inštitútu blokového konania však v praxi spôsobuje viacero problémov a stretáva sa s nepochopením ako páchatel'ov, tak správnych orgánov. Medzi najčastejšie chyby správnych orgánov vo výklade právnych predpisov týkajúcich sa blokového konania patrí zle určená vecná príslušnosť. Orgány Polície ČR ukladali blokové pokuty za priestupky, ktoré nemožno prejednať v blokovom konaní. Jedná sa napríklad o prípady nedovoleného obiehania v miestach, kde to je zakázané. Za tento priestupok je možné uložiť zákaz činnosti, čo vylučuje možnosť jeho prejednania v blokovom konaní. Takéto rozhodnutia musia byť prehlásené za ničotné v zmysle § 77 odst.1 SprŘ.

Rovnako dochádza k prípadom rozširovania vecnej pôsobnosti obecnej polície, keď strážnici ukladajú pokuty napríklad za priestupok podľa § 125c odst. 1 písm. f) bod 5 SilnZ,

---

¹²² Rozsudok NSS zo dňa 29.12.2010 sp. zn. 8 As 68/2010

¹²³ §86 PřestZ

¹²⁴ Stanovisko Ministerstva vnitra: Oprávnění strážníka obecní/městské policie v oblasti BESIP. [cit. 28.dubna. 2014]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/soubor/opravneni-straznika-oblast-besip-pdf.aspx>>

jazda na červenú, ktorý nie je možné zahrnúť pod výpočet priestupkov v § 86 písm. d) PřestZ.¹²⁵

Zo strany páchatel'ov dochádza k nepochopeniu najmä v súvislosti s nemožnosťou odvolania sa proti uloženiu pokuty. Medzi vodičmi panuje mylný názor, že pokiaľ pokutu na mieste nezaplatia, je stále možné s tým niečo robiť. Podpisom však stvrdzujú svoj súhlas s uložením pokuty a s tým, že boli poučení v zmysle § 85 odst. 3 PřestZ o nemožnosti odvolania sa. Vodiči si tak neuvedomujú význam svojho podpisu a pokutový blok s nápisom „Protí tomuto rozhodnutiu nie je možné odvolať sa.“ ani nečítajú, keďže chcú mať prejednanie priestupku čo najrýchlejšie za sebou. Nakoľko blokové konanie prebieha veľmi rýchlo a neformálne, bolo by podľa môjho názoru vhodné poskytovať vodičom rovnako aj ústne poučenie o nemožnosti sa odvolať. Jedinými prostriedkami, ktorými páchatel' môže zmeniť rozhodnutie v blokovom konaní tak zostávajú obnova konania a prieskumné konanie.

Obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok smerujúci proti právoplatným rozhodnutiam, ktoré vykazujú nedostatky v zistenom skutkovom stave.¹²⁶ V blokovom konaní však páchatel' dáva svoj súhlas so spoľahlivo zisteným skutkovým stavom a z tohto dôvodu sa NSS staval negatívne k možnosti obnovy blokového konania. Obnovu konania teda spočiatku z povahy veci vylúčil. Nebolo by možné konanie vrátiť do počiatočného štádia pred udelením súhlasu, keďže by to navodilo situáciu, pri ktorej by v blokovom konaní ani nebolo možné pokračovať, lebo by chýbala uvedená podmienka súhlasu so skutkovým stavom.¹²⁷ V rozhodnutí NSS zo dňa 30.4.2013 sp. zn. 1 As 21/2010 sa od svojho právneho názoru odlišil, keď obnovu konania pripustil u priestupkov, ktoré boli prejednané v blokovom konaní len v prípade, že páchatel' neudelil súhlas s uložením pokuty v blokovom konaní. V predmetnej veci sa zaoberal otázkou pravosti podpisu na pokutovom bloku.¹²⁸ Obnoviť konanie však nebude možné len na základe tvrdenia páchatel'a, že podpis na pokutovom bloku nie je jeho, ale svoje tvrdenie musí podložiť relevantnými dôkazmi.

Obnovu konania tak bude možné použiť len vo veľmi zúženom okruhu prípadov, ktoré sa budú týkať neudelenia súhlasu, napr. sfaľovaný podpis, podpis vynútený fyzickým násilím či hrozbou násilia, atď. Tieto prípady však musia byť vykladané reštriktívne. Inak by

---

¹²⁵ VARVAŘOVSKÝ, P. a kol. Sborník stanovisek veřejného ochránce práv: Přestupky [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer, 2012. [cit. 30.dubna. 2014]. Dostupné z <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/kraj-volene-organy/obce/metodicka-pomoc-obcim/VOP---Prestupky.pdf>>

¹²⁶ SKULOVÁ, Soňa. *Správní právo procesní*. 2. upr. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. s. 264.

¹²⁷ Rozsudok NSS zo dňa 6.2.2008 sp. zn. 3 As 58/2007

¹²⁸ Rozsudok NSS zo dňa 12.3.2013 sp. zn. 1 As 21/2010

dochádzalo k tomu, že vodiči by hľadali rôzne výhovorky pre neplatnosť svojho súhlasu. Tak to bolo aj v jednej z mnoho vecí, kedy NSS riešil otázku udelenia súhlasu pod nátlakom. Páchatelia namietali, že ich podpis nebol daný slobodne, skutočne a vážne, resp. že jednali v „krajnej núdzi“. NSS túto námietku zamietol, pretože prakticky každý je vždy pod určitým tlakom (napr. spolujazdcov, času, obchodných partnerov, zamestnávateľov,...) a potom by mohol tvrdiť každý z dôvodu tohto tlaku nebol jeho súhlas učinенý skutočne a vážne. Aj vtedy, ak sa človek ponáhľa, si má byť vedomý následkov svojho jednania a postupovať s rozmyslom; ak sa tak nestane, je nutné to pripočítať na jeho ťarchu.¹²⁹

Ďalším prostriedkom nápravy nezákonného rozhodnutia v blokovom konaní je prieskumné konanie podľa § 94 násl. SprŘ. V prieskumnom konaní správne orgány z moci úradnej preskúmavajú právoplatné rozhodnutia v prípade, kedy je možné dôvodne pochybovať, že rozhodnutie je v súlade s právnymi predpismi hmotného či procesného práva.¹³⁰ Môže sa jednať napríklad o vyššie uvedené prípady vecnej nepríslušnosti, prejednávania priestupkov, ktoré v blokovom konaní prejednať nemožno (návrhové priestupky, priestupky, za ktoré sa ukladá zákaz činnosti) či rozhodnutia, ktorými bola uložená pokuta vyššia, než je zákonom povolená.

Správnym orgánom sú však stále doručované rôzne podania so žiadosťou o revíziu blokových pokút, ktoré môžu byť však jedine považované ako podnety na zahájenie prieskumného konania.¹³¹ Úspešnosť týchto podaní je minimálna vzhľadom na úzku možnosť prieskumu v rámci prieskumného konania, na to, že väčšina pokút je uložená zákonne. Skutočnosť, že páchatelom sa priestupok „uležal v hlave“ a neskôr s pokutou či jej výškou nesúhlasia nestačí na to, aby rozhodnutie Polície ČR bolo zmenené. Prieskumné konanie však v podstate zostáva jediným možným prostriedkom nápravy nezákonných blokových pokút.

2.5.2 Príkazné konanie

Príkazné konanie je ďalšou formou skráteného konania. Zjednodušené resp. rozdiel od štandardného priestupkové konania spočíva v tom, že priestupky je možné prejednať bez ústneho pojednávania a dokazovania. Príkaz o uložení sankcie za priestupok môže správny orgán bez ďalšieho konania vydať, ak je nepochybné, že obvinený z priestupku sa priestupku

---

¹²⁹ Rozsudok NSS zo dňa 25.10.2013 sp. zn. 4 As 86/2013-35

¹³⁰ §94 SprŘ

¹³¹ KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha : Linde Praha, 2006. s. 265.

dopustil a ak vec nebola vybavená v blokovom konaní.¹³² Ďalšou podmienkou je, že obvinený nie je obmedzený vo svojprávnosti.

V príkaznom konaní sa rozhoduje formou príkazu. Príkaz sa oznamuje vždy písomne, musí mať rovnaké náležitosti ako rozhodnutie o priestupku (viď kapitola 2.5.4), tzn. že musí obsahovať formálne a obsahové náležitosti podľa § 68 a násl. SprŘ a špeciálne náležitosti vymedzené v §77 PřestZ. Príkazom môže byť uložená len sankcia napomenutia a pokuty, pričom maximálna výška pokuty je 4000 Kč.

Opravným prostriedkom proti príkazu je odpor. Ten je nutné podať k správne mu orgánu, ktorý príkaz vydal do 15 dní od doručenia príkazu. Včasne podaným odporom sa príkaz ruší a konanie bude pokračovať v štandardnom priestupkovom konaní. Ustanovenie § 87 odst. 4 obsahuje zákaz reformácie in peius, teda zmeny k horšiemu. Znamená to, že správny orgán nemôže v pokračujúcom konaní uložiť prísnejšiu sankciu než tú, ktorá bola uložená príkazom. Tento zákaz sa však vzťahuje len na sankciu, pričom kvalifikácia skutku sa môže zmeniť.¹³³

V porovnaní s konaním blokovým je príkazné konanie oveľa menej frekventované, v oblasti dopravných priestupkov však nie je ani vylúčené. Príkazné konanie je využívané pri priestupkoch, ktoré boli zaznamenané automatizovanými technickými prostriedkami (radarmi). To však prichádza v úvahu len v prípade, že správny orgán preukáže vinu konkrétnemu vodičovi, inak by sa nejednalo o priestupok ale o správny delikt. Ten bude postihovaný na základe §125f odst.2 písm. a) postupom podľa § 125h SilnZ. Na konci tohto „procesu“ býva páchatel'ovi taktiež vydaný príkaz, ktorý sa však bude riadiť ustanovením §150 SprŘ. (viď kap. 1.3)

Namieste je sa zaoberať aj otázkou, či by mal správny orgán rozhodovať príkazom v prípade, že nedošlo k vyriešeniu veci v blokovom konaní. Prikláňam sa k názoru verejného ochrancu práv, ktorý sa domnieva, že v takejto situácii nie je splnená jedna zo základných podmienok príkazného konania, a to neexistencia pochybností o tom, že obvinený sa priestupku dopustil. Skutočnosť, že obvinený s uložením pokuty v blokovom konaní nesúhlasil vyjadruje jeho postoj sa brániť a tieto pochybnosti zreteľne vzbudzuje.¹³⁴ Z tohto dôvodu, by nemal správny orgán vydávať príkaz, proti ktorému sa bude obvinený s najväčšou

---

¹³² §87 odst.1 PřestZ

¹³³ Rozsudok NSS zo dňa 25.2.2009 sp. zn. 8 As 5/2009-80

¹³⁴ VARVAŘOVSKÝ, P. a kol. Sborník stanovisek veřejného ochránce práv: Přestupky [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer, 2012. [cit. 30. dubna 2014]. Dostupné z <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/kraj-volene-organy/obce/metodicka-pomoc-obcim/VOP---Prestupky.pdf>>

pravdepodobnosťou rovnako brániť a nariadiť bežné priestupkové konanie a nezaťažovať tak dotknuté osoby, ako to vyplýva zo zásady rýchlosti vyjadrenej v § 6 odst. 2 SprŘ.

Záver

Doprava je súčasťou bežného života každého jedinca, keďže pri premiestňovaní z miesta na miesto sa cestnej premávky zúčastňujeme či už dobrovoľne ako vodič motorového či nemotorového vozidla alebo aj ako chodec, ktorý je účastníkom cestnej premávky viac menej nútene. Riziko ohrozenia života a zdravia či majetku, ktoré je spojené s prevádzkou motorových vozidiel zákonodarca obmedzuje účinnou reguláciou práv a povinností účastníkov a pravidiel cestnej premávky. Prijaté opatrenia sa však vo verejnosti mnohokrát stretávajú s nie príliš pozitívnym ohlasom. Aj keď zmysel a účel týchto opatrení nie je zlý, mnohé z nich sú koncipované spôsobom, ktorý vyvoláva v spoločnosti pocit, že právne predpisy ich viac zaväzujú, ako by mali slúžiť k ich ochrane.

Práca sa zaoberá správnymi deliktami na úseku dopravy, ktoré sú jedným z opatrení, ktorými sa zákonodarca snaží znížiť riziko škodlivých následkov cestnej premávky. Správne delikty sú protiprávne jednanie fyzickej alebo právnickej osoby, ktorého znaky sú uvedené v zákone, ktoré je postihnutelné sankciou uloženou orgánom verejnej správy na základe zákona. Pod hrozbou sankcie tak núti účastníkov cestnej premávky dodržiavať pravidlá. Dohľad nad dodržiavaním týchto pravidiel vykonáva v rámci dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky Polícia ČR, mnohokrát však úplne iracionálnym spôsobom, čím zrejme prispieva k znižovaniu dôvery motoristickej verejnosti v uvedené legislatívne opatrenia. Typickým príkladom je meranie rýchlosti na začiatku či na konci obce.

Autor sa tak snaží čitateľovi ponúknuť komplexný prehľad úpravy správnych deliktov, aby tak zvýšil právne vedomie laickej verejnosti o svojich právach a povinnostiach. Jeho úmyslom nie je poskytnúť návod, ako sa zodpovednosti za svoje protiprávne jednanie vyhnúť, ale priblížiť mu právnu úpravu natoľko, aby sa v nej dokázal zorientovať a účinne hájiť svoje práva pred správnym orgánom. Jeho objektívny pohľad na danú problematiku možno pozorovať napríklad v kapitole o správnom delikte prevádzkovateľa.

Cieľ tejto diplomovej práce objasniť podstatu správnych deliktov v oblasti dopravy ako aj postup pri ich prejednávaní sa autor snažil naplniť analýzou platnej právnej úpravy a teoretické vymedzenie pojmov obohatil o praktické príklady. Práca tak vysvetľuje základné pojmy ako sú správny delikt a priestupok a na príkladoch opisuje znaky skutkovej podstaty dopravných priestupkov. V ďalšom výklade práca opisuje skutkové podstaty najzávažnejších a najčastejšie páchaných dopravných priestupkov. V podkapitole venovanej správnomu deliktu prevádzkovateľa vozidla je opísaný vývoj tejto problematiky, skutková podstata tohto deliktu ako aj relatívne zložitý úradný postup s ním spojený, ktorý je rovnako doplnený

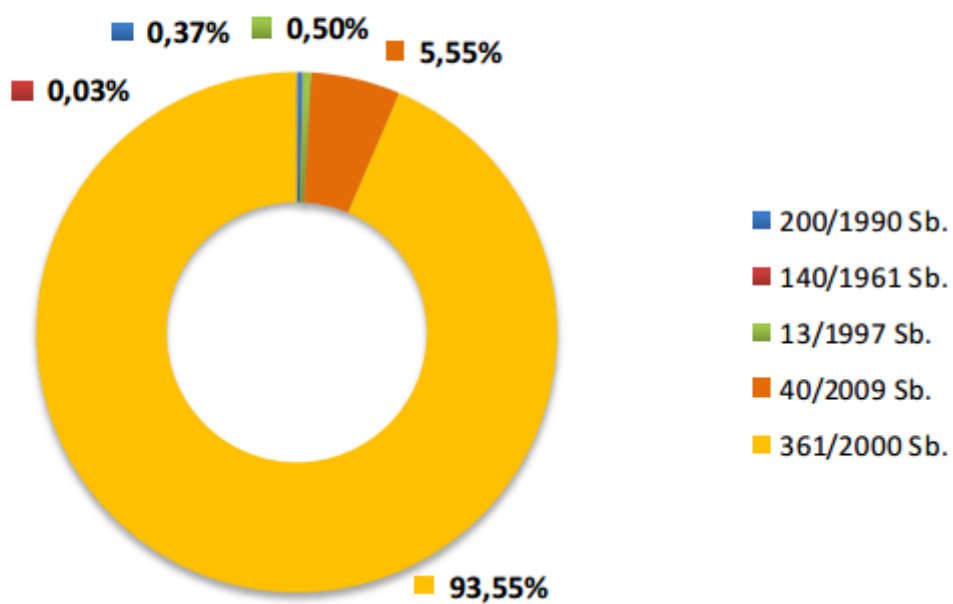
o prehľadnú tabuľku. Poukázané je aj na zrejmu protiústavnosť a podobnosť s rakúskou právnou úpravou, ktorá ukazuje, že česká úprava nie je ničím novým. Hmotnoprávna časť je ukončená výkladom sankcií a možným použitím ochranných opatrení v rámci dopravných deliktov. V procesnej časti je opísaný postup prejednávania dopravných priestupkov, konkrétne príslušnosť správnych orgánov, postup pred zahájením konania a konanie v prvom stupni, taktiež doplnený o judikatúru. Na záver bola zvolená podrobná analýza problematických aspektov a špecifik blokového a príkazného konania, ako je napríklad obnova blokového konania, aby celá práca pôsobila komplexne a zároveň vyvážene, nie však príliš teoreticky a všeobecne.

Nutné je dodať, že správne delikty nie sú jediným nástrojom, ktorým možno zvýšiť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Ďalšími nástrojmi, ktorým by mala byť venovaná pozornosť je napríklad výstavba nových ciest a obchvatov, prehodnotenie obmedzenia rýchlosti na nerizikových úsekoch či dopravná výchova. Je však samozrejmé, že ani najdokonalejšia legislatívna úprava nedokáže zmeniť mentalitu vodičov a je na každom jednom účastníkovi cestnej premávky, aby sa nechoval arogantne voči ostatným účastníkom, a pomohol tak zlepšiť neradostnú situáciu na cestách.

Prílohy

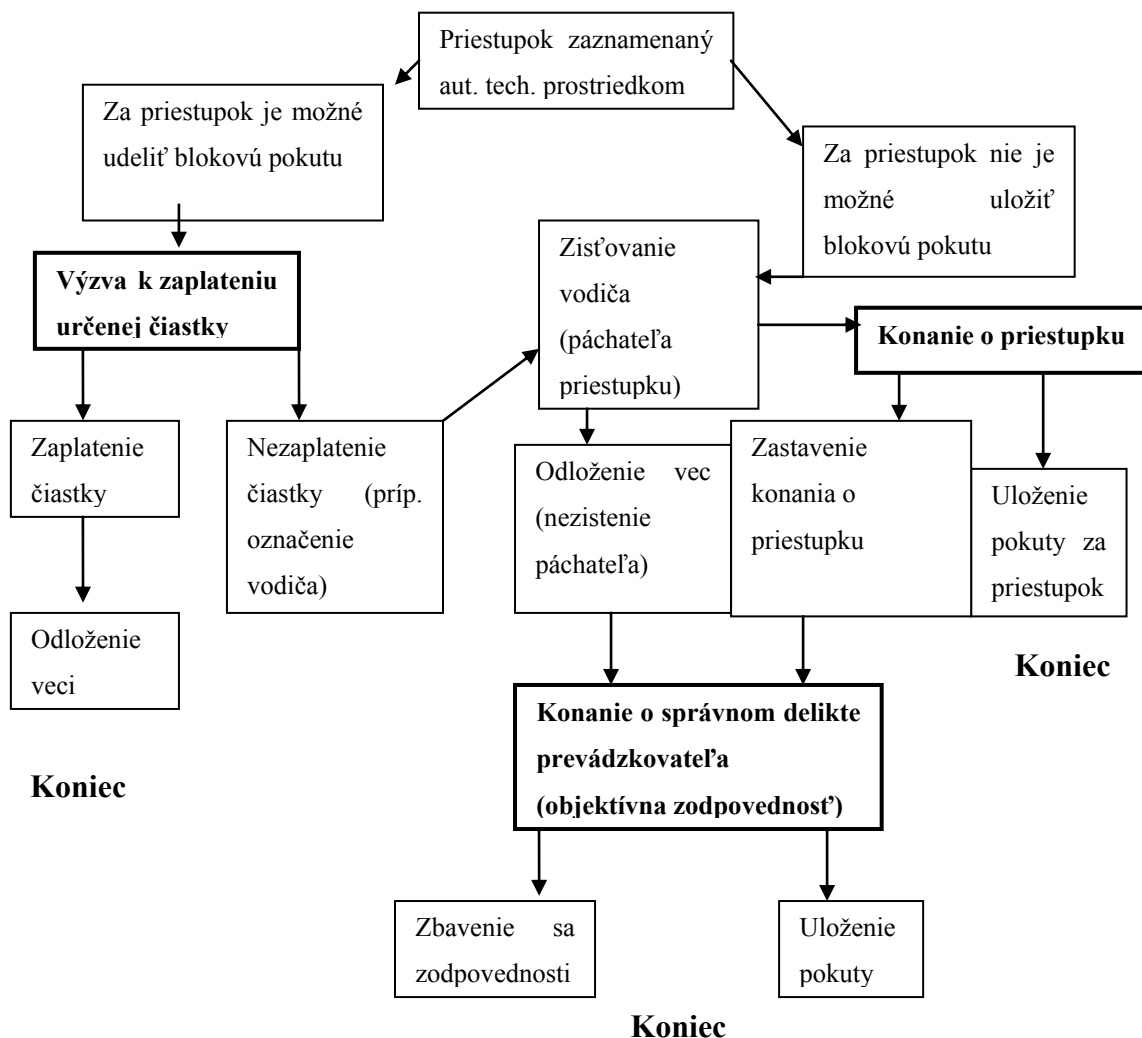
Príloha č.1¹³⁵

Zákon	počet evidovaných přestupků	poměr ke všem evidovaným
200/1990 Sb.	476	0,37 %
140/1961 Sb.	38	0,03 %
13/1997 Sb.	640	0,50 %
40/2009 Sb.	7 137	5,55 %
361/2000 Sb.	120 327	93,55 %

¹³⁵ Informace o stavu bodového systému v České republice [cit. 6.června 2014]. Dostupné na <http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/797DE564-538A-40B7-BF40-E5C1C5690BBD/0/14Q1_PaT.pdf>

Postup pri prejednávani správneho deliktu 125f SilnZ

¹³⁶ Dôvodová správa k návrhu novely zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. [cit. 15. června 2014]. Dostupné na http://www.lepsipravo.cz/Documents/T26DF6A6422D46A65A00F4E6935FA8EA46C6/duvodova_zprava.doc

Zoznam použitých zdrojov

Monografie:

ČERNÝ, Jan, HORZINKOVÁ, Eva, KUČEROVÁ, Helena. *Přestupkové řízení : příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha : Linde, 2011. 758 s. ISBN 978-80-7201-859-8.

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo : obecná část*. 7. vyd. Praha : C.H. Beck, 2009. xxxviii, 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2

HRDLIČKA, Petr, KNĚŽÍNEK, Jan, MLSNA, Petr. *Přehled judikatury ve věcech silničního provozu, silniční dopravy a pozemních komunikací*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009. 645 s.

JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení : komentář*. Vyd. 2. V Praze : C.H. Beck, 2013. xxii, 610 s. ISBN 978-80-7400-501-5.

KOČÍ, Roman, KUČEROVÁ, Helena. *Silniční právo*. Vyd. 1. Praha : Leges, 2009. 413 s.

KOPECKÝ, Zdeněk, PAVLÍČEK, Kamil. *Dopravně bezpečnostní činnost*. 1. vydání. Praha: Police History, 2006. 351 s.

KUČEROVÁ, Helena. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. vydání. Praha: Linde, 2006. 431 s.

MATES, Pavel a kol. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 226 s.

PORADA, Viktor a kol. *Silniční dopravní nehoda v teorii a praxi*. Praha : Linde, 2000. 378 s.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. aktualizované a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 500 s.

SKULOVÁ, Soňa. *Správní právo procesní*. 2. upr. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 386 s.

Odborné články:

HERCZEG, Jiří, NAVRÁTILOVÁ, Jana. K právu neusvědčovat sám sebe při dopravním deliktu, 17. září 2008 [cit. 13.června 2014]. Dostupné na <http://www.ipravnik.cz/cz/novinky/art_5318/k-pravu-neusvedcovat-sam-sebe-pri-dopravnim-deliktu.aspx>.

MATES, Pavel. Zamyšlení nad ústavností správního deliktu provozovatele vozidla. *Jurisprudence*, Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2013, roč. 22, č. 4, s. 14-17.

PEŘINOVÁ, Eva. Správněprávní trestání mladistvých v režimu přestupkového zákona, *Správní právo* roč. 2011, č. 4, s. 209 – 214.

VARVAŘOVSKÝ, P. a kol. Sborník stanovisek veřejného ochránce práv: Přestupky. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer, 2012. [cit. 30.dubna 2014]. Dostupné na <http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/kraj-volene-organy/obce/metodicka-pomoc-obcim/VOP---Prestupky.pdf>

VEDRAL, Josef. Přestupkové řízení a nový správní řád. *Správní právo*, roč. 2006, č. 3, str. 137-179.

VETEŠNÍK, Pavel. Zkrácené řízení o některých přestupcích podle zákona o silničním provozu. *Právní rozhledy*. Praha : C.H.Beck, roč. 2013, č. 6., s. 208 – 212.

Právne predpisy:

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8

Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) , ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidel), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 341/2002 Sb. o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích

Nařízení vlády č. 41/2014 Sb. o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou

Judikatura:

Nález US to dňa 27.10.1993 sp. zn. Pl. US 47/93

Rozsudok NSS zo dňa 29.7.2010 sp. zn. 4 As 10/2010

Rozsudok NSS zo dňa 14.2.2013 7 As 79/2012-54

Rozsudok NS zo dňa 22.8.2007 sp. zn. 5 Tdo 874/2007

Uznesenie NS zo dňa 12.5.2010 sp. zn. 8 Tdo 449/2010

Rozsudok NSS zo dňa 22.4.2004 sp. zn. 2 As 3/2004

Rozsudok NSS zo dňa 26.5.2009 sp. zn. 9 As 54/2008

Rozsudok NSS zo dňa 30.3.2011 sp. zn. 1 As 21/2011-52

Rozsudok NSS zo dňa 25.10.2013 sp. zn. 4 As 86/2013-35

Rozsudok NSS. zo dňa 3.5.2013 sp. zn 60 A 1/2013-49

Rozsudok NSS zo dňa 13.12.2004 sp. zn. 7 As 43/2004-51

Rozsudok NSS zo dňa 9.9.2010 sp. zn. 1 As 34/2010

Rozsudok NSS zo dňa 13.8.2009 sp. zn. 9 As 57/2008
Rozsudok NSS zo dňa 19.5.2010 sp. zn. 1 As 36/2010-44
Rozsudok NSS zo dňa 29.8.2007 sp.zn. 2 As 73/2006
Rozsudok NSS zo dňa 18.4.2010 sp.zn. 4 As 10/2006-5
Rozsudok NSS zo dňa 28.2.2013 sp. zn. 5 As 64/2011-66
Rozsudok NSS zo dňa 20.1.2006 sp. zn. 4 As 2/2005-62
Rozsudok KS v Ostravě zo dňa 26.2.2010 sp. zn. 58 Ca 46/2009-37
Rozsudok NSS zo dňa 23.2.2012 sp. zn. 1 As 6/2012-47
Rozsudok NSS zo dňa 29.12.2004 sp. zn. 6 As 49/2003-46
Rozsudok NSS zo dňa 29.12.2010 sp. zn. 8 As 68/2010
Rozsudok NSS zo dňa 6.2.2008 sp. zn. 3 As 58/2007
Rozsudok NSS zo dňa 12.3.2013 sp. zn. 1 As 21/2010
Rozsudok NSS zo dňa 25.10.2013 sp. zn. 4 As 86/2013-35
Rozsudok NSS zo dňa 25.2.2009 sp. zn. 8 As 5/2009-80
Rozsudok NSS zo dňa 14.2.2013 sp. zn. 7 As 79/2012-54
Rozsudok KS v Plzni zo dňa 30.1.2012 sp. zn. 17 A 7/2011
Rozsudok ESLP zo dňa 19.10.2004, sťažnosť č. 66273/01 Falk v. the Netherlands
Rozsudok ESLP zo dňa 8.4.2004, sťažnosť č. 38544/97 Weh v. Austria

Internetové zdroje:

Dôvodová správa k návrhu novely zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. [cit. 15. června 2014]. Dostupné na http://www.lepsipravo.cz/Documents/T26DF6A6422D46A65A00F4E6935FA8EA46C6/duvodova_zprava.doc

Informace o stavu bodového systému v České republice [cit. 6.června 2014]. Dostupné na <http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/797DE564-538A-40B7-BF40-E5C1C5690BBD/0/14Q1_PaT.pdf>

Metodika ministerstva dopravy k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb. [cit. 15.června 2014] Dostupné na <<http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/0AB601EF-B0F5-4880-A3AA->

B759E5B22DDC/0/8_2013160OST_5_Priloha_3_8_2013160OST_5_1_Metodika_1238485.pdf>

Stanovisko Ministerstva vnitra: Oprávnění strážníka obecní/městské policie v oblasti BESIP. [cit. 28 .dubna. 2014]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/soubor/opravneni-straznika-oblast-besip-pdf.aspx>>

Věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [cit. 1. dubna 2014]. Dostupné na <https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=RACK8ZUC5Q11>

Iné zdroje:

Dôvodová správa k zákonu č. 411/2005 Sb. kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, , a některé další zákony. Dostupné z Codexis

Dôvodová správa k zákonu č. 500/2004 Sb., správní řád. Dostupné z Codexis

Abstrakt

Práca sa zaoberá správnymi deliktami na úseku dopravy. Predmetom je platná právna úprava správnych deliktov na úseku dopravy z pohľadu hmotného a procesného práva, zúžená na tie správne delikty, ktoré sú najčastejšie páchané. Cieľom práce je poskytnúť ucelený a komplexný výklad správnych deliktov na úseku dopravy a taktiež detailnú analýzu najdiskutovanejších problematických aspektov ako sú zneužívanie ustanovenia o osobe blízkej alebo skrátene konania. Práca je rozdelená na dve hlavné časti, prvá sa zaoberá hmotnoprávnou úpravou a druhá procesnoprávnou úpravou.. Základné pojmy správneho trestania sú vysvetlené v prvej kapitole. Druhá kapitola je venovaná priestupkovému konaniu a postupne sa zaoberá príslušnosťou správnych orgánov, štádiami priestupkového konania a špecifikami skrátene konaní.

Abstract

The thesis is dealing with administrative offences in the area of transport. The subject matter is valid legal regulations connected with the offences in the area of transport from the perspective of substantive law and procedural law, reduced only to those offences, which are committed the most frequently. The aim of the thesis is to provide full and complex interpretation of administrative offences in the area of transport and also deep analysis of the most discussed questions among the public such as misusing of provision of the „next-of-kin“ or summarily tried proceedings. The thesis is divided into two main chapters, the first is dealing with substantive law and the second with procedural law. The basic terms of administrative punishment are explained in the first chapter. The second chapter is devoted to offence proceedings and deal with competencies of administrative bodies, stages of standard offence proceedings and specifications of summarily tried proceedings.

Kľúčové slová

Správny delikt, cestná doprava, dopravný priestupok, osoba blízka, objektívna zodpovednosť, konanie o priestupkoch, blokové konanie.

Key words

Administrative offence, road traffic, traffic offence, next-of-kin, strict liability, offence proceeding, summarily tried proceeding.